

MARCIN KLEINOWSKI

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

ORCID ID: 0000-0003-4613-5886

kleinowski@umk.pl

POPULACJA IMIGRANTÓW A ZDOLNOŚĆ POLSKI DO BUDOWANIA KOALICJI BLOKUJĄCYCH W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ

Immigrant Population and Poland's Ability to Build Blocking Coalitions in the Council of the European Union

One of the consequences of the full-scale invasion of the Russian Federation against Ukraine is the increase in the number of foreigners living in Poland. This paper examines the potential impact of Poland's population growth on its ability to build minimally blocking coalitions in the Council. For this purpose the article is developing a new voting model dedicated to qualified majority voting in this institution. Using the analysis of structure of blocking I find that an increase in Poland's population of 2 million leads to an increase of about half in the number of minimal blocking coalitions of five or six countries it can form together with Germany or France. However, even an additional 4 million residents will not significantly increase Poland's ability to form blocking coalitions in opposition to the German-French tandem.

Keywords: Council of the European Union, blocking coalitions, foreigners in Poland.

WSTĘP

Wielkość populacji państwa członkowskiego jest jednym z wielu czynników wpływających na jego siłę głosu w Radzie¹. Dla kraju, takiego jak Polska, którego pozycję w Unii Europejskiej (UE) trudno porównywać do tej zajmowanej przez Niemcy, Francję, czy też Wielką Brytanię przed brexitem, formalna siła głosu oraz zdolność do tworzenia koalicji blokujących ma ogromne znaczenie dla zabezpieczenia realizacji własnych interesów.

Pełnoskalowa inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w lutym 2022 roku doprowadziła do wyraźnego wzrostu imigracji do Polski. W wyniku działań wojennych wielu obywateli Ukrainy zostało zmuszonych do opuszczenia swojego miejsca zamieszkania. Rosyjskie siły zbrojne od pierwszych dni wojny dopuszczały się mordów i gwałtów na ukraińskiej ludności cywilnej, prowadziły ostrzał artyleryjski oraz bombardowania osiedli mieszkalnych, szpitali, a także cywilnej infrastruktury krytycznej. W ciągu kilku pierwszych miesięcy wojny ok. 6,58 mln Ukraińców stało się uchodźcami wewnętrznymi. Obywatele tego państwa do połowy grudnia 2022 r. złożyli ok. 4,8 mln wniosków² o tymczasową ochronę w UE zgodnie z Dyrektywą Rady 2001/55/WE³ lub skorzystania z podobnego, narodowego programu ochrony w jednym z państw europejskich⁴.

Do początku stycznia 2023 r. w Polsce zarejestrowano ok. 1,55 mln uchodźców z Ukrainy, którzy zwrócili się o objęcie tymczasową ochroną, a więc najwięcej wśród państw Unii Europejskiej⁵. Jednak liczba obywatele tego państwa mieszkających w Polsce w 2022 r. była wyższa. Apogeum migracji nastąpiło w kwietniu, gdy prawdopodobnie ok. 3,85 mln Ukraińców przebywało w Polsce, co stanowiło ponad 9% ogółu ludności

¹ Zob. szerzej: M. Kleinowski, *Siła państw w Unii Europejskiej. Formalnoprawne wyznaczniki siły państw w Radzie UE i Radzie Europejskiej*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014, s. 101-139.

² Należy mieć na względzie fakt, że dane mogą obejmować rejestrację tych samych osób w dwu lub większej liczbie państw, niekompletne rejestracje, jak również rejestracje uchodźców, którzy następnie przemieścili się poza Europę.

³ *Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami*, Dz.Urz. L 212, 07.08.2001.

⁴ UNHCR, *Regional Bureau for Europe, Ukraine Situation Flash Update #37*, 16.12.2022, <https://data.unhcr.org/en/documents/download/97648> [dostęp: 11.01.2023].

⁵ UNHCR, *Refugees from Ukraine Registered for Temporary Protection or Similar National Protection Schemes in Europe*, <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>, last update 3.01.2023 [dostęp: 11.01.2023].

kraju⁶. W październiku 2022 r. ich liczbę można było ostrożnie szacować na 2–2,2 mln osób, w tym ok. 0,9–1 mln uchodźców wojennych⁷.

Celem niniejszego badania jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób wzrost populacji Polski, wynikający z rosnącej liczby zamieszkujących na jej obszarze cudzoziemców, może wpłynąć na zdolność naszego kraju do budowania koalicji minimalnie blokujących w Radzie UE, w przypadku decyzji podejmowanych kwalifikowaną większością głosów? Hipoteza badawcza zakłada, że dla nielosowego modelu głosowania w Radzie wzrost liczby ludności Polski o 2 mln osób istotnie (czyli o co najmniej 25%) zwiększy liczbę możliwych do utworzenia z jej udziałem koalicji minimalnie blokujących składających się z pięciu państw, jak również pozwoli budować blokujące szóstki bez wsparcia Francji i Niemiec. Mając na uwadze, że liczba ludności w przypadku sześciu państw UE jest zbliżona lub mniejsza niż 2 mln osób, a populacja dwunastu z nich nie przekracza 6 mln⁸, można przypuszczać, że uwzględnienie dodatkowo 2 mln imigrantów zwiększy zdolność Polski do tworzenia małych koalicji blokujących w tej instytucji.

Dalsza część artykułu przyjmuje następującą strukturę. Najpierw przedstawiono traktatowe, instytucjonalne i populacyjne aspekty tworzenia koalicji blokujących w Radzie. Następnie omówiono przyjętą metodologię oraz wyjaśniono wykorzystane w pracy notacje i definicje. W kolejnej części zaprezentowano rezultaty badań uzyskane na podstawie przyjętych założeń. Na końcu artykułu zawarto kluczowe wnioski, które stanowią podsumowanie przeprowadzonych analiz.

TRAKTATOWE, INSTYTUCJONALNE I POPULACYJNE ASPEKTY KOALICJI BLOKUJĄCYCH W RADZIE

Decyzje w Radzie⁹ wypracowywane są przede wszystkim w drodze nieformalnych negocjacji, a głosowanie – przeprowadzane raczej *implicite*

⁶ Centrum Analiz i Badań Unii Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza, *Miejska gościnność: Szacunek liczby Ukraińców w miastach UMP – marzec, kwiecień, maj 2022*, 25.07.2022, s. 5, https://metropolie.pl/fileadmin/news/2022/07/Miejska_goscinnosc_aktualizacja.pdf [dostęp: 11.01.2023].

⁷ M. Duszczyk, *Pomiędzy dwoma kryzysami migracyjnymi: Czego się nauczyliśmy, a co może nas czekać w przyszłości [Raport]*, 11.11.2022, <https://www.gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/8585718,migracje-duszczyk-raport-ukraincy-granica-polsko-bialoruska.html> [dostęp: 11.01.2023].

⁸ Eurostat, *Usually Resident Population on 1 January*, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_urespop/default/table?lang=en [dostęp: 19.02.2023].

⁹ Należy pamiętać, że Rada jest instytucją międzyrządową, która razem z Parlamentem Europejskim stanowi władzę prawodawczą w UE. Członkowie Rady reprezentują

niż *explicite* – ma charakter formalny i sprowadza się do oficjalnego zatwierdzenia wcześniej poczynionych ustaleń. Jednakże konsensualne podejmowanie decyzji¹⁰ w tej instytucji nie oznacza, że zawsze istnieje silna zbieżność preferencji państw członkowskich. Jak słusznie zauważył Daniel Finke, fakt, że nieomal zawsze głosowania w Radzie kończą się przytłaczającą przewagą głosów oddanych za przyjęciem inicjatywy, często prowadzi do błędnego wniosku, że proces decyzyjny w tej instytucji jest determinowany przez „kulturę konsensusu”¹¹. Niezadowolone z wyniku negocjacji państwa członkowskie często realizują strategię „unikania obwiniania” i nie kontestują zgłoszonej inicjatywy podczas oficjalnego głosowania¹², co stwarza mylne wrażenie, że negocjacje w Radzie doprowadziły do szeroko akceptowanego kompromisu.

Badania empiryczne przeprowadzone przez Andreasa Warntjena dowodzą, że wnioski o odstępstwa, okresy przejściowe czy obniżenie standardów ponad dwukrotnie częściej kończyły się przynajmniej częściowym sukcesem, jeśli były zgłaszane przez państwa zdolne do utworzenia koalicji blokującej w Radzie. Wskazują one również na istnienie pozytywnej korelacji między prawdopodobieństwem sukcesu takiego wniosku a wagą głosów państw członkowskich¹³. Stąd też, charakter oraz zakres ustępstw oferowanych w toku negocjacji w dużej mierze zależą od tego, czy istnieje większość w Radzie zdolna do przyjęcia decyzji, czy też uformowała się koalicja blokująca¹⁴. Zatem koalicje blokujące należy postrzegać jako środek do wymuszenia kontynuowania dyskusji na forum UE. Służą więc one nie tyle odrzuceniu przedstawionej inicjatywy, co skłonieniu partnerów do poczynienia

interesy państw UE i z reguły związani są instrukcjami swych rządów lub parlamentów narodowych. Zob. *Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana)*, art. 16 ust. 1 i 2.

¹⁰ Håge definiuje konsensualne podejmowanie decyzji jako „przyjęcie kolektywnej decyzji bez głosów kontestujących”. Zob. F.M. Håge, *Coalition Building and Consensus in the Council of the European Union*, „British Journal of Political Science” 2013, t. 43, nr 3, s. 482, DOI: 10.1017/S0007123412000439.

¹¹ D. Finke, *Underneath the Culture of Consensus: Transparency, Credible Commitments and Voting in the Council of Ministers*, „European Union Politics” 2017, t. 18, nr 3, s. 357, DOI: 10.1177/1465116517709972.

¹² S. Novak, *The Silence of Ministers: Consensus and Blame Avoidance in the Council of the European Union*, „Journal of Common Market Studies” 2013, t. 51, nr 6, s. 1091–1107, DOI: 10.1111/jcms.12063; P. van Gruisen, C. Crombez, *National Parliamentary Control and Voting in the Council of the European Union*, „European Journal of Political Research” 2019, t. 58, nr 3, s. 981–1000, DOI: 10.1111/1475-6765.12316.

¹³ A. Warntjen, *Do Votes Matter? Voting Weights and the Success Probability of Member State Requests in the Council of the European Union*, „Journal of European Integration” 2017, t. 39, nr 6, s. 673–687, DOI: 10.1080/07036337.2017.1332057.

¹⁴ R. Thomson, *Resolving Controversy in the European Union. Legislative Decision-Making before and after Enlargement*, Cambridge University Press, Cambridge 2011.

ustępstw w prowadzonych negocjacjach. Interesy państw tworzących koalicję blokującą w Radzie nie mogą bowiem zostać zupełnie zignorowane. Nie należy jednak utożsamiać ustępstw uzyskanych przez koalicję blokującą z odniesieniem sukcesu w negocjacjach, gdyż ich generalny rezultat nadal może znacząco odbiegać od celów negocjacyjnych państw tworzących taką koalicję. W literaturze przedmiotu liczne badania empiryczne wskazują na brak¹⁵ lub negatywną¹⁶ korelację pomiędzy formalną siłą głosu państwa w Radzie a sukcesem w negocjacjach.

Traktat z Lizbony wprowadził system głosowania tzw. podwójną większością, obowiązujący w przypadku decyzji podejmowanych większością kwalifikowaną. Wymaga on dla przyjęcia decyzji spełnienia dwóch kryteriów, tzn. uzyskania poparcia wymaganej większości państw, które jednocześnie muszą stanowić odpowiednio dużą część populacji całej UE. Gdy decyzja w Radzie podejmowana jest z inicjatywy Komisji Europejskiej, większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 55% członków Rady, reprezentujących uczestniczące w głosowaniu państwa, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% populacji tych państw. Mniejszość blokująca obejmuje minimalną liczbę członków Rady reprezentujących ponad 35% ludności uczestniczących w głosowaniu państw, powiększoną o jednego dodatkowego członka. Stąd też przy 27 krajach członkowskich uczestniczących w głosowaniu do stworzenia koalicji blokującej wymagane są przynajmniej cztery państwa. Natomiast jeżeli Rada nie

¹⁵ D. Aksoy, *Institutional Arrangements and Logrolling: Evidence from the European Union*, „American Journal of Political Science” 2012, t. 56, nr 3, s. 538–552; *idem*, *It Takes a Coalition: Coalition Potential and Legislative Decision-making*, „Legislative Studies Quarterly” 2010, t. 34, nr 4, s. 519–542; J. Arregui, *Determinants of Bargaining Satisfaction across Policy Domains in the European Union Council of Ministers*, „Journal of Common Market Studies” 2016, t. 54, nr 5, s. 1105–1122, DOI: 10.1111/jcms.12355; S. Bailer, *Bargaining Success in the European Union*, „European Union Politics” 2004, t. 5, nr 1, s. 99–123; *idem*, M. Mattila, G. Schneider, *Money Makes the EU Go Round: The Objective Foundations of Conflict in the Council of Ministers*, „Journal of Common Market Studies” 2015, t. 53, nr 3, s. 437–456, DOI: 10.1111/jcms.12194; A. Rasmussen, C. Reh, *The Consequences of Concluding Codecision Early: Trilogues and Intra Institutional Bargaining Success*, „Journal of European Public Policy” 2013, t. 20, nr 7, s. 1017–1018, DOI: 10.1080/13501763.2013.795391.

¹⁶ J. Arregui, R. Thomson, *States' Bargaining Success in the European Union*, „Journal of European Public Policy” 2009, t. 16, nr 5, s. 655–676, DOI: 10.1080/13501760902983168; J. Cross, *Everyone's a Winner (Almost): Bargaining Success in the Council of Ministers of the European Union*, „European Union Politics” 2013, t. 14, nr 1, s. 70–94, DOI: 10.1177/1465116512462643; J. Golub, *How the European Union Does Not Work: National Bargaining Success in the Council of Ministers*, „Journal of European Public Policy” 2012, t. 19, nr 9, s. 1294–1315, DOI: 10.1080/13501763.2012.693413; M. Lundgren, S. Bailer, L. Dellmuth, J. Tallberg, S. Tarlea, *Bargaining Success in the Reform of the Eurozone*, „European Union Politics” 2019, t. 20, nr 1, s. 65–88, DOI: 10.1177/1465116518811073.

stanowi na wniosek Komisji Europejskiej lub wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, wówczas większość kwalifikowaną stanowi co najmniej 72% członków Rady reprezentujących uczestniczące państwa członkowskie, których łączna liczba ludności stanowi co najmniej 65% ludności tych państw¹⁷.

W wyniku przyjęcia traktatu z Lizbony, na mocy art. 16 ust. 3 TUE, głosowanie większością kwalifikowaną stało się domyślnym sposobem decydowania w tej instytucji – z wyjątkiem przypadków, w których traktaty stanowią inaczej. Jednocześnie traktat rozszerzył zakres stosowania tej metody głosowania na kolejne 51 artykułów i subartykułów¹⁸. W tak skonstruowanym systemie głosowania waga polskiego głosu determinowana jest przede wszystkim przez kryterium ludnościowe¹⁹.

Sposób ustalenia populacji państw UE na potrzeby głosowania większością kwalifikowaną w Radzie reguluje *Rozporządzenie UE nr 1260/2013 w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii*. Przyjęto w nim, że liczbę ludności stanowią wszystkie osoby mające miejsce zamieszkania w danym państwie w czasie odniesienia²⁰. W konsekwencji w populacji danego kraju uwzględnia się również zamieszkujących w nim obywateli innych państw członkowskich oraz osoby nieposiadające obywatelstwa UE. Dla celów podejmowania decyzji większością kwalifikowaną w Radzie, w danym roku kalendarzowym, wykorzystywane są dane o populacji państw UE za rok poprzedni²¹.

Biorąc pod uwagę migrację ludności na pobyt stały, Polska stała się krajem migracyjnym już w 2016 r.²². Oznacza to, że saldo migracji zagranicznych trwale przyjęło dodatnią wartość, tzn. więcej osób imigrowało do Polski, niż z niej emigrowało, jednak w latach

¹⁷ *Traktat o Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana)*, art. 16 ust. 4; *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana)*, art. 238 ust. 2 i 3.

¹⁸ V. Miller, C. Taylor, *The Treaty of Lisbon: Amendments to the Treaty on European Union*, „House of Commons Research Paper” 2008, nr 9, s. 76–85.

¹⁹ M. Kleinowski, *Siła państw w Unii Europejskiej...*, s. 169–172.

²⁰ Zgodnie z rozporządzeniem za osoby zamieszkujące uznaje się osoby, które mieszkały w swoim miejscu zamieszkania nieprzerwanie przez okres co najmniej 12 miesięcy przed czasem odniesienia, oraz te, które przybyły do swojego miejsca zamieszkania w ciągu 12 miesięcy przed czasem odniesienia z zamiarem przebywania tam przez co najmniej rok. Zob. *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1260/2013 z dnia 20 listopada 2013 r. w sprawie statystyk europejskich w dziedzinie demografii*, art. 2 lit. d, Dz.Urz. UE L 330, 10.12.2013.

²¹ *Ibidem*, art. 4 ust. 1.

²² Przejście migracyjne, rozumiane w tym przypadku jako zmiana salda migracji zagranicznych na dodatnie, mogło dokonać się już w 2015 r., jednak Główny Urząd Statystyczny nie publikuje danych o saldzie migracji zagranicznych za ten rok.

2016–2020 wynosiło ono zaledwie kilka tysięcy osób rocznie²³. O wiele większe znaczenie dla populacji imigrantów miały migracje na pobyt czasowy.

W 2007 r. umożliwiono cudzoziemcom pochodzącym z Armenii, Białorusi, Federacji Rosyjskiej, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy podejmowanie zatrudnienia w Polsce nie tylko na podstawie zezwolenia na pracę, ale również oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi. Wraz z początkiem stycznia 2018 r., w wyniku nowelizacji przepisów²⁴, dotychczasowe oświadczenia zastąpiono oświadczeniem o powierzeniu pracy cudzoziemcowi²⁵. W okresie 2007–2017 łącznie zaewidencjonowano prawie 6 mln oświadczeń²⁶ o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi, natomiast w latach 2018–2019 zgłoszono ponad 3,2 mln takich oświadczeń²⁷. Zdecydowanie dominowali tu obywatele Ukrainy, których dotyczyło 93,3% wszystkich zarejestrowanych oświadczeń²⁸. Wybuch pandemii COVID-19 doprowadził do zmniejszenia liczby obywateli innych państw przebywających w Polsce. Na koniec kwietnia 2020 r. GUS szacował populację cudzoziemców w Polsce na niecałe 2 mln osób²⁹.

Zmiany, które zostały wprowadzone w polskim ustawodawstwie po 24 lutego 2022 r., ułatwiły wybranym kategoriom cudzoziemców uzyskanie prawa do legalnego pobytu. *Ustawa z dnia 12 marca*

²³ GUS, *Główne kierunki emigracji i imigracji na pobyt stały w latach 1966–2020*, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosc/glowne-kierunki-emigracji-i-imigracji-na-pobyt-staly-w-latach-1966-2020,4,2.html> [dostęp: 21.02.2023].

²⁴ *Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2018 r., poz. 107).

²⁵ Na podstawie takiego oświadczenia cudzoziemiec mógł pracować na terytorium Polski nie dłużej niż 6 miesięcy w okresie 12-miesięcznym bez względu na to, przez ilu pracodawców był zatrudniony. Po upływie ważności oświadczenia korzystająca z niego osoba mogła nadal legalnie pracować w Polsce, pod warunkiem że pracodawca zatrudniał ją na podstawie umowy o pracę (przez okres co najmniej 3 miesięcy) i przed upływem wskazanej w oświadczeniu daty zakończenia pracy złożył wniosek o wydanie zezwolenia na podjęcie pracy w Polsce przez tę osobę. Również sam cudzoziemiec mógł złożyć wniosek na pobyt czasowy i pracę w celu kontynuowania zatrudnienia na danym stanowisku.

²⁶ Dane te nie są do końca miarodajne, ponieważ na pracodawcy po złożeniu oświadczenia w Urzędzie Pracy nie ciążył obowiązek zgłoszenia, czy cudzoziemiec faktycznie podjął pracę na danym stanowisku.

²⁷ GUS, *Sytuacja demograficzna Polski do 2019 r. Migracje zagraniczne ludności w latach 2000–2019*, Warszawa 2020, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosc/sytuacja-demograficzna-polski-do-roku-2019-migracje-zagraniczne-ludnosc,16,1.html> [dostęp: 21.02.2023].

²⁸ *Ibidem*, s. 149.

²⁹ GUS, *Populacja cudzoziemców w Polsce w czasie COVID-19*, Warszawa 04.06.2020 r., https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/6329/12/1/1/populacja_cudzoziemcow_w_polsce_w_czasie_covid-19.pdf [dostęp: 21.02.2023].

2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, przewiduje możliwość ich pobytu w Polsce przez okres 18 miesięcy (licząc od dnia 24 lutego 2022 r.), jeżeli legalnie przybyli na jej terytorium³⁰. Z kolei 28 stycznia 2023 r. weszła w życie *Ustawa o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw*, która z dniem 1 kwietnia 2023 r. wprowadziła nową regulację, umożliwiającą obywatelom Ukrainy ubieganie się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej³¹. Również *Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw*³² wprowadza wiele ułatwień dla obcokrajowców imigrujących do Polski w celu podjęcia pracy. W praktyce nowelizacja przepisów umożliwia obywatelom Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii oraz Ukrainy podjęcie długoterminowego, stabilnego zatrudnienia. W wyniku nowelizacji okres dopuszczalnej pracy na podstawie jednego oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi wpisanego do ewidencji oświadczeń uległ wydłużeniu do 24 miesięcy. Krajowe wizy pobytowe mogą być wydawane na okres ważności oświadczenia, jednak nie dłuższy niż 12 miesięcy³³, ponieważ uchylony został art. 64 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach³⁴. W konsekwencji oznacza to, że osoby, które uzyskają roczną wizę mogą zostać zaliczone do ludności zamieszkującej Polskę w znaczeniu art. 2 lit. d *Rozporządzenia UE nr 1260/2013*, tym samym wpływając na liczbę ludności Polski przyjmowaną dla celów głosowania większością kwalifikowaną. Ważna może okazać się więc praktyka administracyjna, a w szczególności gotowość do przyznawania wiz na okres 12 miesięcy.

Liczba obcokrajowców zamieszkujących w Polsce jest trudna do jednoznacznego ustalenia. Według estymacji Jaremy Piekutowskiego we wrześniu 2023 r. nawet 3,5–4 mln cudzoziemców (w tym 2,5–3 mln obywateli Ukrainy) przebywało oficjalnie i nieoficjalnie

³⁰ *Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*, art. 2 (Dz.U. z 2022, poz. 583).

³¹ *Ustawa o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw*, art. 1 ust. 21 (Dz.U. z 2023, poz. 185).

³² *Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. z 2022 r. poz. 91).

³³ Wiza krajowa może być przedłużona o maksymalnie jeden rok.

³⁴ *Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach* (Dz.U. z 2013, poz. 1650).

w Polsce³⁵. Z kolei według danych na koniec sierpnia tego roku nieomal 1 mln cudzoziemców³⁶ legalnie wykonywało pracę zarobkową³⁷.

METODOLOGIA BADAŃ

W celu uzyskania odpowiedzi na postawione pytanie badawcze oraz zweryfikowania przyjętej hipotezy, przeprowadzona zostanie analiza wpływu potencjalnej zmiany liczby ludności zamieszkującej w Polsce na strukturę blokowania w Radzie. Analiza struktury blokowania wywodzi się z teorii gier kooperacyjnych, a w szczególności gier głosowania oraz gier ważonego głosowania³⁸, które z kolei stanowią rodzaj gier prostych³⁹. Skupia się ona na dystrybucji koalicji minimalnie blokujących w gremium decyzyjnym⁴⁰. Odwołując się do teorii gracza wetującego autorstwa George'a Tsebelisa, koalicję blokującą rozumiemy jako kolektywnego gracza wetującego, który przy obowiązującej regule głosowania może zablokować decyzję prowadzącą do zmiany *status quo*⁴¹.

Notacje i definicje wykorzystane w tej pracy zostały zawarte w aneksie I.

Analiza uwzględni pięć wariantów wzrostu liczby mieszkańców Polski – o odpowiednio: 2 mln, 2,5 mln, 3 mln, 3,5 mln oraz 4 mln osób. Jednocześnie zostanie przeprowadzona dla trzech scenariuszy głosowania. Pierwszy będzie zgodny z przyjętym modelem głosowania, bez przyjmowania założeń co do stanowisk zajmowanych przez poszczególne państwa. Drugi scenariusz będzie zakładał, że rząd w Berlinie popiera inicjatywę zgłoszoną przez Komisję Europejską. W związku

³⁵ J. Piekutowski, *Migracje: nie wykorzystana (na razie) szansa Polski*, Warsaw Enterprise Institute, wrzesień 2023, s. 14–20, <https://wei.org.pl/wp-content/uploads/2023/09/Migracje-niewykorzystana-na-razie-szansa-Polski-raport.pdf> [dostęp: 11.02.2024].

³⁶ Liczba ta nie obejmuje właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, pomocników rolnika ani osób wykonujących pracę na podstawie umowy o dzieło.

³⁷ GUS, *Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce 6.02.2024 r. w sierpniu 2023 r.*, Warszawa 6.02.2024, https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/6329/15/9/1/cudzoziemcy_wykonujacy_prace_w_polsce_w_sierpniu_2023_r..pdf [dostęp: 11.02.2024].

³⁸ Szerzej zob. Ph.D. Straffin, *Teoria gier*, tł. Jacek Haman, wyd. 2, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2004, s. 161–267; T. Płatkowski, *Wstęp do teorii gier*, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2012, s. 73–88; D.S. Felsenthal, M. Machover, *The Measurement of Voting Power: Theory and Practice. Problems and Paradoxes*, Edward Elgar, Cheltenham 1998.

³⁹ G. Owen, *Game Theory*, wyd. 3, Academic Press, New York 1995, s. 218.

⁴⁰ M. Kleinowski, *Analiza struktury blokowania jako alternatywa dla stosowania matematycznych indeksów siły głosu*, „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne” 2023, t. 78, nr 2, s. 159–182, DOI: 10.15804/athena.2023.78.09.

⁴¹ G. Tsebelis, *Veto Players: How Political Institutions Work*, Princeton University Press, Princeton 2011.

z tym, że Niemcy są państwem UE o zdecydowanie największej populacji, zajmowane przez nie stanowisko w sposób zasadniczy wpływa na kształt struktury blokowania w Radzie⁴². Ostatni z rozpatrywanych scenariuszy przyjmuje, że tandem niemiecko-francuski popiera propozycję Komisji, a Polska jest zmuszona budować koalicję blokującą w opozycji do tych państw. W związku z tym, że w Radzie niezwykle rzadko mamy do czynienia z sytuacjami, gdy decyzje w tej instytucji nie są procedowane z inicjatywy Komisji Europejskiej lub w głosowaniu nie uczestniczą przedstawiciele wszystkich państw członkowskich, przypadki takie nie zostały uwzględnione w dalszej analizie.

Konsekwencją zastosowania do analizy struktury blokowania w Radzie tzw. losowego modelu głosowania⁴³ (ang. *random voting model*) byłoby obarczenie wyników badania znaczącym błędem. W Radzie nie mamy bowiem do czynienia z rozpatrywaniem losowych inicjatyw, gdyż te przygotowywane są przez podmioty posiadające kompetencje do ich przedstawienia, w tym głównie Komisję Europejską. Wyniki badań przeprowadzonych przez Thomasa Laloux i Toma Delreux wskazują, że zazwyczaj większość zapisów aktów prawa wtórnego UE powstaje na etapie przygotowywania inicjatywy legislacyjnej w Komisji Europejskiej, a znacznie mniejsza część w późniejszych fazach procesu decyzyjnego⁴⁴. W związku z tym opracowano model głosowania przeznaczony do podejmowania decyzji kwalifikowaną większością

⁴² Należy zaznaczyć, że Niemcy, podobnie jak inne duże kraje członkowskie, należą do państw relatywnie często kontestujących w oficjalnych głosowaniach (przez zgłoszenie sprzeciwu lub wstrzymanie się od głosu) decyzje podejmowane w Radzie. Dla państw największych polityczne koszty takiego działania nie są tak dotkliwe jak dla mniejszych członków Rady. W przypadku Niemiec istotne znaczenie ma również federalna forma państwa. Utrudnia to wypracowanie stanowiska na poziomie krajowym, zwłaszcza gdy negocjowane kwestie wchodzą w kompetencje landów. Brak jasnego mandatu lub jego późne wypracowanie uniemożliwia reprezentantom Niemiec w Radzie prowadzenie skutecznych negocjacji, a nierzadko wymusza zgłoszenie sprzeciwu lub wstrzymanie się od głosu. Podobny efekt mogą wywołać również spory w ramach koalicji rządowej. A. Maurer, *Germany: Fragmented structures in a complex system*, [w:] W. Wessels, A. Maurer, J. Mittag (eds.), *Fifteen into One? The European Union and its Member States*, Manchester University Press, Manchester 2003, s. 117; A. Kirpsza, *A Colossus with Feet of Clay? Assessing Germany's Prevalence in European Union Lawmaking*, „International Politics” 2021, t. 58, nr 6, s. 864–883, DOI: 10.1057/s41311-021-00283-7; *Idem*, *Hegemon czy przegrany? Analiza sukcesu Niemiec w głosowaniach w Radzie Unii Europejskiej*, „Przegląd Zachodni” 2020, nr 2, s. 7–28.

⁴³ W losowym modelu głosowania przyjmuje się, że oddanie głosu za lub przeciw losowej inicjatywie, jest w przypadku każdego gracza równie prawdopodobne, a poszczególne gracze podejmują niezależnie od siebie decyzję o stanowisku, jakie zajmą w trakcie głosowania. W konsekwencji należy także przyjąć, że powstanie każdej z teoretycznie możliwych koalicji jest równie prawdopodobne.

⁴⁴ Należy jednak uwzględnić, że dokonana analiza miała charakter ilościowy. Zob. T. Laloux, T. Delreux, *The Origins of EU Legislation: Agenda-Setting, Intra-Institutional Decision-Making or Interinstitutional Negotiations?*, „West European Politics” 2021, t. 44, nr 7, s. 1555–1576, DOI: 10.1080/01402382.2020.1836861.

głosów w Radzie z inicjatywy Komisji Europejskiej. Opiera się on na kilku założeniach. Zakłada, że decyzje podejmowane są przez Radę na podstawie nielosowej inicjatywy zgłoszonej przez Komisję Europejską. Przyjmuje się, że „strażniczka traktatów” w trakcie przygotowywania inicjatywy uwzględni rozkład preferencji w Radzie w takim stopniu, aby jej propozycja mogła uzyskać poparcie ze strony co najmniej 55% państw członkowskich, a jednocześnie uniknąć sprzeciwu więcej niż dwóch dużych państw członkowskich⁴⁵. Oznacza to, że w przyjętym modelu wyklucza się możliwość zawiązania koalicji blokującej, w której skład wchodziłyby trzy duże państwa UE⁴⁶.

Odmienne sytuacje należą do wyjątków. Analiza 108 projektów aktów prawnych procedowanych w ramach zwykłej procedury prawodawczej, które zostały zamrożone lub wycofane przez Komisję Europejską w trakcie VIII kadencji Parlamentu Europejskiego, wskazuje, że przypadki, kiedy inicjatywa Komisji nie uzyskuje poparcia co najmniej 55% państw członkowskich w Radzie, są sporadyczne i specyficzne⁴⁷. Dotyczy to zasadniczo dwóch rodzajów sytuacji. Pierwszy dotyczy przypadków, w których Rada zarzuca Komisji zastosowanie nieodpowiedniej podstawy prawnej dla inicjatywy legislacyjnej, co w opinii Rady prowadzi do naruszenia jej wyłącznych kompetencji. W badanym okresie zidentyfikowano jednak zaledwie trzy takie przypadki⁴⁸. Drugi rodzaj sytuacji wynika z poważnego ryzyka konfliktu

⁴⁵ Komisja Europejska w momencie oficjalnego przedstawienia inicjatywy legislacyjnej Radzie zazwyczaj nie posiada dokładnej informacji na temat preferencji wszystkich państw członkowskich. Jednak zgodnie z art. 293(2) TFUE „dopóki Rada nie podjęła działań, Komisja może zmienić swój projekt w każdej chwili w toku procedur prowadzących do przyjęcia aktu Unii”. Stwarza to Komisji możliwość zmodyfikowania zaproponowanego tekstu.

⁴⁶ Pod tym określeniem rozumie się: Niemcy, Francje, Włochy, Hiszpanie i Polskę, jak również Wielką Brytanię, w okresie gdy była ona państwem członkowskim UE.

⁴⁷ Nie oznacza to, że państwa te stanowiły większość kwalifikowaną w Radzie. Należy również zaznaczyć, że wyniki dotychczasowych badań wskazują na ograniczoną zdolność Komisji Europejskiej do wywierania wpływu na wynik procesu decyzyjnego przez wykorzystanie tzw. *agenda-setting power*. Szerzej zob. S. Boranbay-Akan, T. König, M. Osnabrügge, *The Imperfect Agenda-Setter: Why Do Legislative Proposals Fail in the EU Decision-Making Process?*, „European Union Politics” 2017, t. 18, nr 2, s. 168–187, DOI: 10.1177/146511651661667; A. Kreppel, B. Oztas, *Leading the Band or Just Playing the Tune? Reassessing the Agenda-Setting Powers of the European Commission*, „Comparative Political Studies” 2017, t. 50, nr 8, s. 1118–1150, DOI: 10.1177/0010414016666839; B. Oztas, A. Kreppel, *Power or Luck? The Limitations of the European Commission’s Agenda Setting Power and Autonomous Policy Influence*, „Journal of Common Market Studies” 2022, t. 60, nr 2, s. 408–426, DOI: 10.1111/jcms.13242.

⁴⁸ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Council Regulation (EC) No 1342/2008 of 18 December 2008 establishing a long-term plan for cod stocks and the fisheries exploiting those stocks (COM(2012)0021); Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Council Regulation (EC) No 1098/2007 of 18 September 2007 establishing a multi-annual plan for the cod stocks in the Baltic Sea and the fisheries exploiting those stocks (COM(2012)0155); Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a multiannual plan for the Baltic salmon stock and the fisheries exploiting that stock (COM/2011/470/FINAL).

między państwami członkowskimi, dotyczącego kwestii suwerenności i integralności terytorialnej, które są szczególnie wrażliwe politycznie. Zidentyfikowano cztery takie inicjatywy legislacyjne, wszystkie związane z projektami aktów prawnych pośrednio odnoszących się do sporu między Hiszpanią a Wielką Brytanią o status Gibraltaru⁴⁹. W tych przypadkach Rada nie osiągnęła wspólnego stanowiska, co uniemożliwiło dalsze procedowanie inicjatyw.

Należy podkreślić, że we wszystkich wyżej wskazanych sytuacjach celem działania państw członkowskich było zaprezentowanie spójnego stanowiska Rady względem propozycji Komisji Europejskiej. Nie wystąpiły sytuacje, w których część państw członkowskich dążyła do utworzenia koalicji blokującej w celu wzmocnienia swojej pozycji negocjacyjnej w Radzie. Jednocześnie co najmniej od wejścia w życie traktatu z Nicei nie odnotowano sytuacji, w której Rada przyjąłaby decyzję większością kwalifikowaną pomimo sprzeciwu lub wstrzymania się od głosu trzech dużych państw członkowskich⁵⁰. Warto jednak zaznaczyć, że wielokrotnie podejmowano decyzje mimo braku poparcia dla inicjatywy ze strony dwóch dużych państw⁵¹.

Przyjęty model głosowania zakłada również, że państwa członkowskie mogą oddać głosy jedynie „za” lub „przeciw” przedstawionej inicjatywie. Takie uproszczenie jest uzasadnione, ponieważ z perspektywy wyniku głosowania wstrzymanie się od głosu skutkuje tym samym co zgłoszenie sprzeciwu⁵². Pozwala on również poczynić założenie, że

⁴⁹ Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on common rules for the allocation of slots at European Union airports (COM(2011)0827); Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 261/2004 establishing common rules on compensation and assistance to passengers in the event of denied boarding and of cancellation or long delay of flights and Regulation (EC) No 2027/97 on air carrier liability in respect of the carriage of passengers and their baggage by air (COM/2013/130/FINAL); Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the implementation of the Single European Sky (recast) (2013/0186(COD)); Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulation (EC) No 216/2008 in the field of aerodromes, air traffic management and air navigation services (COM(2013)0409).

⁵⁰ Trzy duże państwa członkowskie mogły łatwo zbudować koalicję blokującą, zarówno w systemie nicejskim ważenia głosów, jak i w systemie podwójnej większości. Nie można ignorować siły politycznej takiej grupy państw w Radzie, a tym bardziej sprowadzać jej tylko do posiadanej przez nią wagi głosu.

⁵¹ Jako przykład może posłużyć tu doświadczenie z procedowania *Dyrektywy (UE) 2018/957 z dnia 28 czerwca 2018 r. zmieniającej dyrektywę 96/71/WE dotyczącą delegowania pracowników w ramach świadczenia usług*. Rada zaakceptowała stanowisko Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu zwykłej procedury ustawodawczej pomimo wstrzymania się od głosu m.in. przez Wielką Brytanię oraz zgłoszenia sprzeciwu przez Polskę.

⁵² Należy jednak zaznaczyć, że w praktyce wstrzymanie się od głosu jest często traktowane przez politycznych aktorów jako odrębna *tertium quid*, której efekt jest odmienny od zgłoszenia sprzeciwu (zob. D.S. Felsenthal, M. Machover, *The Measurement of Voting Power*,

stanowisko, jakie niektórzy gracze zajmą w trakcie głosowania, jest znane, natomiast w przypadku innych – trudne do określenia. W tym ostatnim przypadku przyjęto, że oddanie głosu „za” lub „przeciw” zgłoszonej propozycji jest równie prawdopodobne.

Zastosowany w badaniach model głosowania pozwala wykluczyć z analizy dużą liczbę koalicji, których powstanie w Radzie, w świetle doświadczenia i danych empirycznych, jest nieprawdopodobne. Na przykład po brexicie, przy przyjętych danych odnośnie do liczby ludności poszczególnych państw UE, teoretycznie można zbudować w Radzie 3 586 950 koalicji minimalnie blokujących. Po uwzględnieniu poczynionych założeń liczba ta zmniejsza się do 245 015 koalicji. Należy mieć na względzie, że przyjęte założenia co do poparcia w Radzie dla propozycji przedstawionej przez Komisję Europejską wyznaczają także zakres stosowalności twierdzeń, będących rezultatem przeprowadzonych badań.

Do opisu struktury blokowania w Radzie UE zostanie wykorzystany współczynnik partycypacji w koalicjach minimalnie blokujących. Mierzy on udział gracza i w koalicjach minimalnie blokujących o wielkości k , możliwych do utworzenia przy przyjętym modelu głosowania. Obliczany jest zgodnie z formułą:

$$\beta_k(i) = \frac{bm, k(i)}{bm, k} \cdot 100\%$$

gdzie:

bm, k – liczba koalicji minimalnie blokujących o liczbie k członków,

$bm, k(i)$ – liczba koalicji minimalnie blokujących, o liczbie k członków, zawierających gracza i .

Jeżeli współczynnik przyjmuje wartość $\beta_k(i) = 90\%$ oznacza to, że gracz i jest członkiem 90% koalicji minimalnie blokujących, możliwych do utworzenia przez k graczy. W konsekwencji, jeżeli gracz i zdecyduje się poprzeć np. propozycję inicjatywy legislacyjnej, liczba koalicji minimalnie blokujących o liczbie k członków zmniejszy się o 90%.

Analiza struktury blokowania wymaga przeprowadzenia symulacji możliwych do zbudowania w danym gremium decyzyjnym koalicji minimalnie blokujących, przy uwzględnieniu przyjętych założeń badawczych. W tym celu wykorzystano autorskie narzędzie badawcze

s. 21–22). Badania van Gruisena i Crombeza wskazują, że forma sprzeciwu, jaką państwa członkowskie decydują się wyrazić w Radzie, wynika zazwyczaj ze strategicznej kalkulacji kosztów i korzyści takich działań. Zob. P. van Gruisen, C. Crombez, *National Parliamentary Control and Voting in the Council of the European Union*, „European Journal of Political Research” 2019, t. 58, nr 3, s. 981–1000, DOI: 10.1111/1475-6765.12316.

w postaci programu komputerowego POWERGEN 5.0. Pozwala on na przeprowadzenie symulacji oraz wygenerowanie danych o koalicjach minimalnie blokujących dla iloczynu maksymalnie trzech gier ważonego głosowania. Umożliwia także określenie minimalnej liczby graczy koniecznych do utworzenia koalicji blokującej, co ma istotne znaczenie w przypadku głosowania w Radzie zgodnie z tzw. systemem podwójnej większości.

W celu określenia wagi głosów członków Rady, przyjęto liczbę ludności państw UE zgodnie z danymi Eurostatu na dzień 1 stycznia 2022 r.⁵³.

WPŁYW WZROSTU LICZBY MIESZKAŃCÓW POLSKI NA STRUKTURĘ BLOKOWANIA W RADZIE

Analizując zmianę struktury blokowania z perspektywy członka określonego gremium decyzyjnego, należy pamiętać, że spadek liczby koalicji na niektórych poziomach struktury blokowania nie musi oznaczać obniżenia zdolności do blokowania decyzji. Warunkiem jest tu jednak wzrost liczby koalicji możliwych do utworzenia przez dany podmiot na niższych poziomach struktury blokowania niż te, na których nastąpił ich spadek. Należy mieć na względzie to, że uzyskanie zdolności do zbudowania jednej dodatkowej blokującej czwórki może zapewniać lepszą możliwość blokowania decyzji w Radzie niż nawet kilkadziesiąt większych koalicji minimalnie blokujących. Na przykład przed wystąpieniem Wielkiej Brytanii z UE Niemcy, Włochy, Holandia i Rumunia reprezentowały wspólnie zbyt małą populację, aby utworzyć koalicję blokującą w Radzie. Mogły jednak zbudować dwadzieścia koalicji minimalnie blokujących, składających się z pięciu krajów członkowskich bez udziału innego, dużego państwa UE. Po brexicie wymienione cztery państwa mogły zbudować koalicję blokującą, a także teoretycznie stworzyć dwadzieścia blokujących piątek, które nie są minimalnymi koalicjami blokującymi – i co za tym idzie nie są uwzględnione w strukturze blokowania.

Jedną z konsekwencji brexitu jest głęboka zmiana struktury blokowania w Radzie w przypadku decyzji podejmowanych kwalifikowaną większością głosów. Dotyczy ona przede wszystkim siedmiu państw UE o największej populacji. Wystąpienie Wielkiej Brytanii

⁵³ Eurostat, *Usually Resident Population on 1 January* (last update on October 7, 2022), https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/demo_urespop/default/table?lang=en [dostęp: 19.02.2023].

z UE wzmocniło w Radzie pozycję pięciu państw o największej populacji, a w szczególności Niemiec, Francji oraz Włoch. Stanowisko najludniejszych krajów członkowskich w jeszcze większym stopniu wyznacza bowiem pole możliwego kompromisu w Radzie. Jednakże w tej grupie Polska odniosła najmniejszą korzyść ze zmiany, jaka zaszła w systemie głosowania tzw. podwójną większością⁵⁴.

Po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE Polsce trudniej jest budować koalicje blokujące w Radzie wobec poparcia inicjatywy przez Niemcy oraz Francję. W takim przypadku koalicja blokująca tworzona wspólnie z Włochami albo Hiszpanią musi liczyć co najmniej 7–8 państw. Jednocześnie kluczowe staje się pytanie, w jakim stopniu można liczyć na zbieżność interesów Polski oraz Włoch lub Hiszpanii. Również poparcie stanowiska rządu w Warszawie przez Rumunię i/lub Holandię będzie istotnie wpływać na możliwość utworzenia koalicji blokujących. Utrata Wielkiej Brytanii jako potencjalnego koalicjanta osłabia pozycję Polski w tych negocjacjach na forum UE, w których przypadku trudno jest liczyć na wsparcie innego z dużych państw członkowskich⁵⁵.

Tabela 1 przedstawia strukturę blokowania w Radzie dla Polski, przy liczbie ludności UE na dzień 1 stycznia 2022 r. Zawarte w niej dane wskazują, że rząd w Warszawie nie może utworzyć żadnej koalicji blokującej liczącej pięć lub mniej państw bez udziału Niemiec. W sytuacji, gdy kraj ten popiera przedstawną Radzie inicjatywę, Polska jest w stanie stworzyć blokującą szóstkę jedynie wspólnie z Francją oraz Rumunią. Dodatkowo zbudowanie 91% z 65 możliwych koalicji minimalnie blokujących jest uzależnione od wsparcia rządu holenderskiego. W konsekwencji należy stwierdzić, że utworzenie przez Polskę koalicji blokującej liczącej sześć państw bez wsparcia Niemiec wydaje się zadaniem bardzo trudnym z politycznego punktu widzenia. Natomiast w przypadku udzielenia poparcia inicjatywie rozpatrywanej w Radzie przez tandem francusko-niemiecki, Polska musi utworzyć koalicję blokującą składającą się z co najmniej siedmiu państw, w tym zawsze liczyć na poparcie Włoch, a i tak jej starania w tym zakresie będą w bardzo dużej mierze zależne od stanowiska Rumunii ($\beta_7 = 95\%$) oraz Holandii ($\beta_7 = 90\%$). Należy zauważyć, że dla

⁵⁴ M. Kleinowski, *The Impact of Brexit on the Member States' Ability to Build Blocking Coalitions in the Council*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2019, nr 2, s. 5–27, DOI: 10.14746/ssp.2019.2.1.

⁵⁵ M. Kleinowski, *Poland's Ability to Build Blocking Coalitions after Brexit*, „Politeja” 2019, nr 6(63), s. 43–64, DOI: 10.12797/Politeja.16.2019.63.03.

przyjętego modelu głosowania Polska może budować wspólnie z Hiszpanią jedynie koalicje minimalnie blokujące, w których skład wchodzi osiem lub więcej krajów członkowskich UE. Wynika to z wielkości populacji tych państw.

TABELA 1
Partycypacja państw UE w koalicjach blokujących w Radzie, liczących od $k=4$ do $k=8$ członków, możliwych do utworzenia przez Polskę⁵⁶

Państwo UE	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy i Francja popierają inicjatywę)	
	$\beta_k(i)$					$\beta_k(i)$			$\beta_k(i)$	
	$k=4$	$k=5$	$k=6$	$k=7$	$k=8$	$k=6$	$k=7$	$k=8$	$k=7$	$k=8$
Niemcy	100%	100%	89%	56%	33%	–	–	–	–	–
Francja	0%	0%	11%	33%	42%	100%	75%	63%	–	–
Włochy	0%	0%	0%	11%	22%	0%	25%	33%	100%	87%
Hiszpania	0%	0%	0%	0%	3%	0%	0%	5%	0%	13%
Polska	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Rumunia	100%	57%	43%	38%	38%	100%	67%	54%	95%	70%
Holandia	100%	43%	38%	37%	38%	91%	60%	52%	90%	66%
Belgia	0%	33%	26%	34%	33%	29%	44%	36%	45%	42%
Grecja	0%	25%	26%	32%	33%	23%	39%	36%	35%	40%
Czechy	0%	25%	25%	32%	33%	23%	38%	37%	35%	41%
Portugalia	0%	25%	24%	32%	34%	22%	37%	37%	34%	40%
Szwecja	0%	25%	25%	32%	33%	22%	38%	37%	34%	40%
Węgry	0%	24%	22%	31%	32%	17%	36%	35%	28%	38%
Austria	0%	24%	17%	32%	32%	15%	30%	35%	24%	37%
Bułgaria	0%	12%	20%	24%	33%	11%	20%	33%	14%	31%
Dania	0%	2%	25%	21%	31%	11%	15%	30%	10%	27%
Finlandia	0%	2%	22%	22%	31%	11%	14%	30%	10%	25%
Słowacja	0%	2%	21%	22%	31%	11%	13%	30%	10%	24%
Irlandia	0%	0%	20%	22%	31%	9%	12%	29%	8%	24%
Chorwacja	0%	0%	13%	21%	27%	5%	11%	22%	7%	16%
Litwa	0%	0%	10%	15%	24%	2%	8%	17%	6%	10%
Słowenia	0%	0%	7%	14%	21%	0%	6%	13%	4%	8%
Łotwa	0%	0%	6%	13%	20%	0%	5%	12%	4%	7%
Estonia	0%	0%	5%	9%	16%	0%	3%	10%	2%	6%
Cypr	0%	0%	3%	7%	12%	0%	2%	7%	1%	3%
Luksemburg	0%	0%	1%	6%	10%	0%	1%	5%	1%	2%
Malta	0%	0%	1%	5%	8%	0%	1%	4%	1%	2%
Razem (bm, k)	1	51	619	2501	7259	65	1102	4849	274	1817

Źródło: Opracowanie własne.

⁵⁶ Dane, na podstawie których wyliczono wartości współczynnika $\beta_k(i)$ dla poszczególnych państw, zawiera tabela A1, znajdująca się w Aneksie II.

Tabele 2 oraz 3 prezentują to, jak zmieni się liczba koalicji minimalnie blokujących możliwych do utworzenia przez Polskę i co za tym idzie jej struktura blokowania w Radzie w zależności od zmiany liczby ludności. Nawet przy liczbie mieszkańców większej o 4 mln osób Polska nie byłaby w stanie utworzyć blokującej czwórki lub piątki bez udziału Niemiec. Nadal też mogłaby zbudować tylko jedną koalicję minimalnie blokującą liczącą cztery państwa. W żadnym z rozpatrywanych wariantów wzrostu liczby ludności nie zmienia się w radykalny sposób zdolność Polski do budowania koalicji minimalnie blokujących liczących siedem państw. Z kolei liczba blokujących ósemek zwiększa się proporcjonalnie do wzrostu liczby ludności, a przy populacji większej o 4 mln rośnie ona o ponad połowę.

TABELA 2

Koalicje minimalnie blokujące możliwe do utworzenia przez Polskę w Radzie, dla przyjętego w analizie modelu głosowania, w zależności od wielkości populacji

Populacja Polski	UE 27 po Brexicie					UE 27 po Brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)					UE 27 po Brexicie (Niemcy i Francja popierają inicjatywę)				
	<i>bm, k(i)</i>					<i>bm, k(i)</i>					<i>bm, k(i)</i>				
	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>
PO*	1	51	619	2501	7259	0	0	65	1102	4849	0	0	0	274	1817
PO+2 mln	1	78	654	2615	7414	0	0	99	1242	5149	0	0	5	309	2143
PO+2,5 mln	1	84	678	2629	7577	0	0	111	1233	5304	0	0	8	283	2327
PO+3 mln	1	89	713	2657	7721	0	0	128	1208	5491	0	0	11	266	2488
PO+3,5 mln	1	100	683	2721	7574	0	0	144	1200	5529	0	0	12	291	2483
PO+4 mln	1	110	713	2730	7931	0	0	150	1252	5904	0	0	17	301	2794

* PO – populacja obecna, tj. na dzień 01.01.2022 r., wynosiła 37 654 247 osób.

Źródło: Opracowanie własne.

Uwzględnienie w populacji Polski dodatkowych 2 mln cudzoziemców zwiększa o ponad połowę liczbę blokujących piątek możliwych do utworzenia przez nią w Radzie, a przy 3,5 mln ulega ona niemal podwojeniu. Należy jednak podkreślić, że w każdym z rozpatrywanych wariantów liczby ludności Polska może tworzyć piątkowe koalicje minimalnie blokujące nadal wyłącznie wspólnie z Niemcami.

TABELA 3

Partycypacja Polski w koalicjach minimalnie blokujących w Radzie, liczących od $k=4$ do $k=8$ państw, dla przyjętego w analizie modelu głosowania, w zależności od wielkości populacji

Populacja Polski	UE 27 po Brexicie					UE 27 po Brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)					UE 27 po Brexicie (Niemcy i Francja popierają inicjatywę)				
	$\beta_k(t)$					$\beta_k(t)$					$\beta_k(t)$				
	$k=4$	$k=5$	$k=6$	$k=7$	$k=8$	$k=4$	$k=5$	$k=6$	$k=7$	$k=8$	$k=4$	$k=5$	$k=6$	$k=7$	$k=8$
PO*	0,3%	11%	26%	36%	43%	0%	0%	5%	24%	40%	0%	0%	0%	23%	38%
PO+2 mln	0,3%	15%	27%	37%	43%	0%	0%	9%	27%	40%	0%	0%	6%	26%	42%
PO+2,5 mln	0,3%	16%	27%	37%	43%	0%	0%	10%	26%	41%	0%	0%	10%	23%	44%
PO+3 mln	0,3%	17%	28%	37%	44%	0%	0%	11%	26%	41%	0%	0%	13%	22%	46%
PO+3,5 mln	0,3%	19%	28%	38%	43%	0%	0%	13%	26%	41%	0%	0%	15%	24%	46%
PO+4 mln	0,3%	21%	29%	38%	44%	0%	0%	13%	27%	43%	0%	0%	19%	25%	49%

* PO – populacja obecna, tj. na dzień 01.01.2022 r., wynosiła 37 654 247 osób.

Źródło: Opracowanie własne.

W przypadku gdy rząd w Berlinie popiera inicjatywę przedstawioną Radzie, zwiększenie liczby mieszkańców Polski o 2 mln osób prowadzi do 52-procentowego wzrostu liczby szóstkowych koalicji minimalnie blokujących możliwych przez nią do utworzenia, a przy zwiększeniu 3 mln liczba potencjalnych tego typu koalicji się podwaja. Jednak budowanie ich jest silnie uzależnione od poparcia ze strony Francji⁵⁷. Przy populacji wynoszącej 39,65 mln Polska może stworzyć 99 koalicji minimalnie blokujących liczących sześć państw, ale zaledwie pięć z nich bez współpracy z rządem w Paryżu.

W sytuacji, w której tandem francusko-niemiecki popiera inicjatywę procedowaną w Radzie, przy wzroście populacji Polski o 2 mln osób możliwe staje się budowanie przez rząd w Warszawie koalicji minimalnie blokujących liczących sześć państw z pominięciem Niemiec oraz Francji. Jednak stworzyć można zaledwie pięć takich koalicji. Nawet po dodaniu do ludności zamieszkującej 4 mln osób liczba blokujących szóstek możliwych do utworzenia przez Polskę wynosi jedynie 17. Ponadto każda z tych koalicji wymaga współpracy z Włochami.

⁵⁷ Dla liczby mieszkańców Polski powiększonej o 2 mln współczynnik partycypacji w koalicjach minimalnie blokujących dla Francji przyjmuje wartość $\beta_6 = 95\%$ oraz $\beta_7 = 95\%$. Z kolei dla populacji wyższej o 3 mln $\beta_6 = 91\%$, natomiast $\beta_7 = 78\%$. Zob. tabela A3 i tabela A7 w aneksie II.

W tabeli 4 przedstawiono państwa kluczowe dla utworzenia przez Polskę w Radzie koalicji blokującej o rozmiarze od $k=5$ do $k=7$ członków – dla rozpatrywanych w analizie scenariuszy. Należy pamiętać, że zbudowanie koalicji blokującej przez Polskę wymaga współpracy z co najmniej jeszcze jednym dużym państwem UE. Dane zawarte w tabeli wyraźnie wskazują, że wzrost liczby mieszkańców o 2–4 mln osób nie wpływa w bardzo istotny sposób na znaczenie Polski w strukturze blokowania w Radzie zarówno dużych państw członkowskich (Niemiec, Francji, Włoch, Hiszpanii), jak i Rumunii i Holandii. Prowadzi jednak do pewnej fluktuacji ważności, jako współkoalicjantów, państw UE o liczbie ludności wynoszącej ok. 7–11,5 mln. Przy populacji Polski większej o 2 mln pojawia się możliwość tworzenia przez nią blokujących szóstek bez udziału Francji i Niemiec. Jednakże wymaga to zawsze współdziałania z Włochami, Rumunią oraz Holandią, co czyni zbudowanie takiej koalicji raczej mało prawdopodobnym. Nawet przy liczbie ludności Polski większej o 4 mln, wyżej wymienione państwa pozostają w takim przypadku niezastąpionymi członkami koalicji blokującej.

W sytuacji, gdy rząd niemiecki lub tandem francusko-niemiecki popierają inicjatywę przedstawioną w Radzie, możliwość zbudowania przez Polskę koalicji blokującej w dużej mierze jest zależna od stanowiska zajmowanego przez Rumunię oraz Holandię. W takim przypadku współczynnik $\beta_k(i)$ dla koalicji liczących od $k=6$ do $k=7$ członków przyjmuje wartość 61–100% dla pierwszego z tych państw i 56–100% dla drugiego z nich – w zależności od założonej wielkości populacji Polski dla celów ważenia głosów w Radzie.

Należy zauważyć, że wraz ze wzrostem liczby ludności udział Rumunii oraz Holandii w koalicjach minimalnie blokujących możliwych do zbudowania przez Polskę na danym poziomie struktury blokowania obniża się o zaledwie kilka punktów procentowych⁵⁸. Stąd też w niewielkim stopniu wpływa na znaczenie tych państw jako krytycznych członków koalicji blokującej.

Wraz ze wzrostem populacji Polski maleje liczba czwórkowych koalicji minimalnie blokujących możliwych do utworzenia w Radzie. O ile przy liczbie ludności poszczególnych państw UE na dzień 1 stycznia 2022 r., można zbudować 331 takich koalicji, to wzrost populacji Polski o 2 mln osób zmniejsza tę liczbę o 21. Z kolei zwiększenie liczby

⁵⁸ Wyjątek stanowi Holandia w przypadku koalicji minimalnie blokujących składających się z siedmiu państw dla scenariusza, w którym Niemcy i Francja popierają inicjatywę zgłoszoną Radzie.

TABELA 4
Partnerzy kluczowi dla utworzenia przez Polskę koalicji
minimalnie blokującej w Radzie, liczącej od $k=5$ do $k=7$ członków⁵⁹

Populacja Polski	UE 27 po Brexicie			UE 27 po Brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		UE 27 po Brexicie (Niemcy i Francja popierają inicjatywę)	
	$k=5$	$k=6$	$k=7$	$k=6$	$k=7$	$k=6$	$k=7$
1	2	3	4	5	6	7	8
PO**	DE (100%)* RO (57%) NL (43%) BE (33%)	DE (89%) FR (11%) RO (43%) NL (38%) BE (26%) EL(26%)	DE (56%) FR (33%) IT (11%) RO (38%) NL (37%) BE (34%)	FR (100%) RO (100%) NL (91%) BE (29%)	FR (75%) IT (25%) RO (64%) NL (62%) BE (44%) EL (39%) CZ (38%) PT (37%) SE (38%)	Brak możliwości utworzenia koalicji minimalnie blokującej	IT (100%) RO (95%) NL (90%) BE (45%) EL (35%) CZ (35%)
PO+2 mln	DE (100%) RO (63%) NL (37%)	DE (85%) FR (14%) IT (1%) RO (30%) NL (43%)	DE (53%) FR (36%) IT (12%) RO (36%) NL (37%)	FR (95%) IT (5%) RO (94%) NL (81%) BE (40%)	FR (75%) IT (25%) RO (64%) NL (62%) HU (37%)	IT (100%) RO (100%) NL (100%) BE (100%)	IT (100%) RO (91%) NL (87%) EL (38%) CZ (37%) PT (37%) SE (37%)
PO+2,5 mln	DE (100%) RO (62%) NL (38%) BE (27%) EL (23%)	DE (84%) FR (15%) IT (1%) RO (29%) NL (43%) BE (29%) CZ (29%)	DE (53%) FR (36%) IT (11%) RO (34%) NL (36%) BG (32%) EL (31%)	FR (93%) IT (7%) RO (93%) NL (78%) BE (39%)	FR (77%) IT (23%) RO (61%) NL (64%) AT (36%)	IT (100%) RO (100%) NL (100%) BE (63%)	IT (100%) RO (90%) NL (85%) PT (40%) SE (37%) HU (35%) AT (35%)
PO+3 mln	DE (100%) RO (60%) NL (40%) BE (26%)	DE (82%) FR (16%) IT (1%) RO (31%) NL (41%) CZ (29%)	DE (55%) FR (35%) IT (11%) RO (33%) NL (32%) BG (33%)	FR (91%) IT (9%) RO (91%) NL (80%) BE (37%)	FR (78%) IT (22%) RO (61%) NL (60%) AT (39%)	IT (100%) RO (100%) NL (100%) BE (50%)	IT (98%) ES (2%) RO (86%) NL (79%) HU (41%)
PO+3,5 mln	DE (100%) RO (56%) NL (44%) BE (23%)	DE (79%) FR (19%) IT (2%) RO (33%) NL (35%) BE (36%)	DE (56%) FR (33%) IT (11%) RO (32%) NL (32%) BG (33%) SE (30%) HU (30%)	FR (92%) IT (8%) RO (89%) NL (79%) BE (36%)	FR (76%) IT (24%) RO (60%) NL (59%) HU (36%)	IT (100%) RO (100%) NL (100%) BE (50%)	IT (98%) ES (2%) RO (86%) NL (79%) EL (34%) AT (34%)

⁵⁹ Kodowanie nazw państw UE przyjęto za Eurostatem i przedstawiono w tabeli A12 w aneksie II.

1	2	3	4	5	6	7	8
PO+4mln	DE (100%) RO (56%) NL (44%) BE (23%)	DE (79%) FR (19%) IT (2%) RO (30%) NL (32%) BE (37%)	DE (54%) FR (35%) IT (11%) RO (33%) NL (31%) BG (31%) HU (31%)	FR (89%) IT (11%) RO (90%) NL (79%) BE (34%)	FR (76%) IT (24%) RO (61%) NL (56%) HU (35%)	IT (100%) RO (100%) NL (100%) BE (35%) EL (35%)	IT (98%) ES (2%) RO (86%) NL (68%) BE (41%) CZ (35%) SE (34%) AT (34%)

* wartość współczynnika $\beta_k(i)$.

** PO – populacja obecna, tj. na dzień 01.01.2022 r., wynosiła 37 654 247 osób.

Źródło: Opracowanie własne.

mieszkańców Polski o 4 mln zmniejsza liczbę blokujących czwórek do 291. Konsekwencją wzrostu populacji całej UE w wyżej wskazanych przypadkach byłaby utrata przez Niemcy zdolności do tworzenia niektórych czwórkowych koalicji minimalnie blokujących w Radzie, wcześniej możliwych do zbudowania z państwami członkowskimi o mniejszej populacji. Rząd w Berlinie nadal jednak mógłby stworzyć blokującą czwórkę wspólnie z każdym z pozostałych 26 państw UE.

KONKLUZJE

Pełnoskalowa inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, przeprowadzona w dniu 24 lutego 2022 r., doprowadziła do zwiększenia liczby cudzoziemców zamieszkujących na terytorium Polski. Jednocześnie wiele zmian w polskim prawie umożliwiło obywatelom Ukrainy oraz niektórym innym państw legalny pobyt przez okres jednego roku lub dłuższy. Tym samym możliwe stało się uznanie tych osób za zamieszkujące w Polsce w znaczeniu art. 2 lit. d Rozporządzenia UE nr 1260/2013 i co za tym idzie uwzględnienie ich w wadze głosu na potrzeby podejmowania decyzji większością kwalifikowaną w Radzie.

Przeprowadzone badania pozwoliły potwierdzić prawdziwość postawionej hipotezy głównej. Wzrost populacji Polski o 2 mln osób miałby dostrzegalny wpływ na liczbę koalicji minimalnie blokujących możliwych do stworzenia w Radzie z jej udziałem. W takim przypadku dla przyjętego modelu głosowania liczba blokujących piątek możliwych do utworzenia przez Polskę wzrosłaby o ponad połowę, a przy liczbie mieszkańców większej o 3,5 mln uległaby ona podwojeniu. Jednak nadal żadna z nich nie mogłaby powstać bez udziału Niemiec. Polska, co prawda, uzyskałaby zdolność do budowania szóstkowych koalicji minimalnie blokujących bez wsparcia Francji i Niemiec, jednak

można byłoby zbudować zaledwie pięć takich koalicji. Na dodatek zawsze wymagałoby współpracy z Włochami, Rumunią, Holandią i Belgią – co w praktyce jest trudne do realizacji. Z drugiej strony przy populacji Polski większej o 2 mln osób wzrasta o ponad 50% liczba szóstkowych koalicji minimalnie blokujących możliwych do utworzenia wspólnie z Francją, a przy 3 mln następuje podwojenie liczby takich koalicji.

Wzrost liczby ludności rezydującej o 2–4 mln osób ma bardzo ograniczony wpływ na zdolności Polski do budowania koalicji minimalnie blokujących wspólnie z Włochami lub Hiszpanią. Tym samym nie wzmacnia w sposób istotny pozycji negocjacyjnej rządu w Warszawie, w sytuacji gdy tandem niemiecko-francuski popiera inicjatywę przedłożoną Radzie. W takim przypadku nadal kluczowe dla utworzenia koalicji blokującej przez Polskę będzie stanowisko zajmowane przez Włochy, Hiszpanię, Rumunię oraz Holandię.

Uwzględnienie większej liczby cudzoziemców zamieszkujących na terytorium Polski w jej populacji wyznaczonej dla celów podejmowania decyzji w Radzie może stanowić w pewnym stopniu remedium na obniżanie się wagi jej głosu w tej instytucji, wynikającej z ujemnego przyrostu naturalnego własnej populacji⁶⁰ oraz wzrastającej populacji niektórych państw UE, w tym zwłaszcza Niemiec oraz Francji.

LITERATURA

- Aksoy D., *Institutional Arrangements and Logrolling: Evidence from the European Union*, „American Journal of Political Science” 2012, t. 56, nr 3, s. 538–552.
- Aksoy D., *It Takes a Coalition: Coalition Potential and Legislative Decision-making*, „Legislative Studies Quarterly” 2010, t. 34, nr 4, s. 519–542.
- Arregui J., *Determinants of Bargaining Satisfaction across Policy Domains in the European Union Council of Ministers*, „Journal of Common Market Studies” 2016, t. 54, nr 5, s. 1105–1122, DOI: 10.1111/jcms.12355.
- Arregui J., R. Thomson, *States’ Bargaining Success in the European Union*, „Journal of European Public Policy” 2009, t. 16, nr 5, s. 655–676, DOI: 10.1080/13501760902983168.

⁶⁰ Spadkowy trend liczby ludności w Polsce utrzymywał się w latach 2012–2022, z wyjątkiem roku 2017, w którym odnotowano nieznaczny jej wzrost o niespełna 1 tys. osób. W momencie przyjmowania artykułu do druku nie były dostępne dane za 2023 r. Zob. GUS, *Ruch naturalny ludności*, https://twitter.com/GUS_STAT/status/1619986847106764800/photo/1 [dostęp: 08.03.2023].

- Bailer S., *Bargaining Success in the European Union*, „European Union Politics” 2004, t. 5, nr 1, s. 99–123.
- Bailer S., M. Mattila, G. Schneider, *Money Makes the EU Go Round: The Objective Foundations of Conflict in the Council of Ministers*, „Journal of Common Market Studies” 2015, t. 53, nr 3, s. 437–456, DOI: 10.1111/jcms.12194.
- Boranbay-Akan S., T. König, M. Osnabrügge, *The Imperfect Agenda-Setter: Why Do Legislative Proposals Fail in the EU Decision-Making Process?*, „European Union Politics” 2017, t. 18, nr 2, s. 168–187, DOI: 10.1177/146511651667.
- Cross J., *Everyone’s a Winner (Almost): Bargaining Success in the Council of Ministers of the European Union*, „European Union Politics” 2013, t. 14, nr 1, s. 70–94, DOI: 10.1177/1465116512462643.
- Felsenthal D.S., M. Machover, *The Measurement of Voting Power: Theory and Practice. Problems and Paradoxes*, Edward Elgar, Cheltenham 1998.
- Finke D., *Underneath the Culture of Consensus: Transparency, Credible Commitments and Voting in the Council of Ministers*, „European Union Politics” 2017, t. 18, nr 3, s. 357 (339–361), DOI: 10.1177/1465116517709972.
- Golub J., *How the European Union Does Not Work: National Bargaining Success in the Council of Ministers*, „Journal of European Public Policy” 2012, t. 19, nr 9, s. 1294–1315, DOI: 10.1080/13501763.2012.693413.
- Häge F.M., *Coalition Building and Consensus in the Council of the European Union*, „British Journal of Political Science” 2013, t. 43, nr 3, s. 481–504, DOI: 10.1017/S0007123412000439.
- Kirpsza A., *A Colossus with Feet of Clay? Assessing Germany’s Prevalence in European Union Lawmaking*, „International Politics” 2021, t. 58, nr 6, s. 864–883, DOI: 10.1057/s41311-021-00283-7.
- Kirpsza A., *Hegemon czy przegrany? Analiza sukcesu Niemiec w głosowaniach w Radzie Unii Europejskiej*, „Przegląd Zachodni” 2020, nr 2, s. 7–28.
- Kleinowski M., *Analiza struktury blokowania jako alternatywa dla stosowania matematycznych indeksów siły głosu*, „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne” 2023, t. 78, nr 2, s. 159–182, DOI: 10.15804/athena.2023.78.09.
- Kleinowski M., *Poland’s Ability to Build Blocking Coalitions after Brexit*, „Politeja” 2019, nr 6(63), s. 43–64, DOI: 10.12797/Politeja.16.2019.63.03.
- Kleinowski M., *Siła państw w Unii Europejskiej. Formalnoprawne wyznaczniki siły państw w Radzie UE i Radzie Europejskiej*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2014.

- Kleinowski M., *The Impact of Brexit on the Member States' Ability to Build Blocking Coalitions in the Council*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne” 2019, nr 2, s. 5–27, DOI: 10.14746/ssp.2019.2.1.
- Kreppel A., B. Oztas, *Leading the Band or Just Playing the Tune? Re-assessing the Agenda-Setting Powers of the European Commission*, „Comparative Political Studies” 2017, t. 50, nr 8, s. 1118–1150, DOI: 10.1177/0010414016666839.
- Laloux T., T. Delreux, *The Origins of EU Legislation: Agenda-Setting, Intra-Institutional Decision-Making or Interinstitutional Negotiations?*, „West European Politics” 2021, t. 44, nr 7, s. 1555–1576, DOI: 10.1080/01402382.2020.1836861.
- Lundgren M., S. Bailer, L. Dellmuth, J. Tallberg, S. Tarlea, *Bargaining Success in the Reform of the Eurozone*, „European Union Politics” 2019, t. 20, nr 1, s. 65–88, DOI: 10.1177/1465116518811073.
- Maurer A., *Germany: Fragmented structures in a complex system*, [w:] W. Wessels, A. Maurer, J. Mittag (eds.), *Fifteen into One? The European Union and its Member States*, Manchester University Press, Manchester 2003, s. 115–149.
- Miller V., C. Taylor, *The Treaty of Lisbon: Amendments to the Treaty on European Union*, „House of Commons Research Paper” 2008, nr 09, s. 76–85.
- Novak S., *The Silence of Ministers: Consensus and Blame Avoidance in the Council of the European Union*, „Journal of Common Market Studies” 2013, t. 51, nr 6, s. 1091–1107, DOI: 10.1111/jcms.12063.
- Owen G., *Game Theory*, 3rd ed., Academic Press, New York 1995.
- Oztas B., A. Kreppel, *Power or Luck? The Limitations of the European Commission's Agenda Setting Power and Autonomous Policy Influence*, „Journal of Common Market Studies” 2022, t. 60, nr 2, s. 408–426, DOI: 10.1111/jcms.13242.
- Piekutowski J., *Migracje: nie wykorzystana (na razie) szansa Polski*, Warsaw Enterprise Institute, wrzesień 2023, s. 14–20, <https://wei.org.pl/wp-content/uploads/2023/09/Migracje-niewykorzystana-na-razie-szansa-Polski-raport.pdf> [dostęp: 11.02.2024].
- Płatkowski T., *Wstęp do teorii gier*, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2012, s. 73–88.
- Rasmussen A., C. Reh, *The Consequences of Concluding Codecision Early: Trilogues and Intra Institutional Bargaining Success*, „Journal of European Public Policy” 2013, t. 20, nr 7, s. 1017–1018, DOI: 10.1080/13501763.2013.795391.
- Straffin Ph.D., *Teoria gier*, tł. Jacek Haman, wyd. 2, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2004, s. 161–267.
- Thomson R., *Resolving Controversy in the European Union. Legislative Decision-Making before and after Enlargement*, Cambridge University Press, Cambridge 2011.

- Tsebelis G., *Veto Players: How Political Institutions Work*, Princeton University Press, Princeton 2011.
- van Gruisen P., C. Crombez, *National Parliamentary Control and Voting in the Council of the European Union*, „European Journal of Political Research” 2019, t. 58, nr 3, s. 981–1000, DOI: 10.1111/1475-6765.12316.
- Warntjen A., *Do Votes Matter? Voting Weights and the Success Probability of Member State Requests in the Council of the European Union*, „Journal of European Integration” 2017, t. 39, nr 6, s. 673–687, DOI: 10.1080/07036337.2017.1332057.

ANEKS I

Notacje i definicje

Dla gry prostej, której uczestnikiem jest n graczy (głosujących), $N = \{i_1, i_2, \dots, i_n\}$ to skończony i niepusty zbiór graczy. S to podzbiór zbioru N . Każdy możliwy podzbiór $S \subseteq N$ nazywa się koalicją. Zbiór pusty, oznaczany jako \emptyset , stanowi specyficzną koalicję $S \subset N$, która nie zawiera żadnego gracza. Dla zbioru graczy N liczba wszystkich możliwych do utworzenia koalicji wynosi 2^N . Gry proste, w których liczba graczy $n \geq 3$, nazywa się n -osobowymi grami prostymi (ang. *n-person simple games*). Z grą prostą mamy do czynienia wtedy, gdy funkcja charakterystyczna przyjmuje dla każdego zbioru S tylko jedną z dwóch wartości $v(S) = \{0, 1\}$. Dla zbioru S funkcja charakterystyczna v przyjmuje wartość $v(S) = 1$, jeśli przy obowiązującej regule głosowania (ang. *voting rule*) S jest wystarczający do uchwalenia (przyjęcia) określonej decyzji, w przeciwnym przypadku $v(S) = 0$.

Jeżeli W oznacza zbiór wszystkich koalicji wygrywających, wówczas S stanowi koalicję wygrywającą $S \in W$, wtedy i tylko wtedy gdy $v(S) = 1$. Jeżeli $v(S) = 0$ wówczas zbiór S może stanowić koalicję blokującą lub przegrywającą.

Gracza i nazywamy krytycznym członkiem koalicji wygrywającej jedynie wówczas, gdy $S \in W$ oraz $v(S) = 1$, a jednocześnie $v(S \setminus \{i\}) = 0$, czyli gdy po opuszczeniu koalicji S przez gracza i przestaje ona być koalicją wygrywającą. Tym samym gracz i posiada tzw. negatywny *swing*, czyli zdolność do przekształcenia koalicji wygrywającej $S \in W$ w koalicję niewygrywającą $S \setminus \{i\} \notin W$ ⁶¹.

MW stanowi zbiór wszystkich podzbiorów N stanowiących koalicje minimalnie wygrywające. John Von Neuman oraz Oskar Morgenstern zdefiniowali koalicję minimalnie wygrywającą jako „zbiór tych elementów $S \in W$, z których żaden właściwy podzbiór⁶² nie należy do W ”⁶³. Stąd też dla każdej koalicji $S \in W$ zbiór S nazywamy koalicją minimal-

⁶¹ Alternatywnie gracza krytycznego można zdefiniować jako gracza i , który koalicję $S \subseteq N \setminus \{i\}$, będącą koalicją niewygrywającą $v(S) = 0$, może przekształcić w koalicję wygrywającą przez dołączenie do niej $v(S \cup \{i\}) = 1$. Gracz i posiada wówczas tzw. pozytywny *swing*, czyli zdolność przekształcenia koalicji niewygrywającej w koalicję wygrywającą. W tej pracy pod pojęciem gracza krytycznego lub krytycznego członka koalicji będzie się rozumieć gracza posiadającego negatywny *swing*.

⁶² Na przykład zbiór A stanowi podzbiór właściwy nadzbioru B jeżeli $A \subseteq B$ oraz $A \neq B$. Inaczej mówiąc, A stanowi podzbiór właściwy nadzbioru B , jeżeli składa się wyłącznie z elementów wchodzących w skład zbioru B i jednocześnie nie zawiera co najmniej jednego elementu ze zbioru B .

⁶³ J. von Neumann, O. Morgenstern, *Theory of Games and Economic Behavior*, Princeton University Press, Princeton 1944, s. 430.

nie wygrywającą wtedy i tylko wtedy, jeżeli $S \setminus i \notin W$ dla każdego $i \in S$. Z kolei odwołując się do funkcji charakterystycznej, możemy wskazać, że zbiór S stanowi koalicję minimalnie wygrywającą, jeżeli $S \in W$ oraz $\forall i \in S, v(S \setminus \{i\})=0$. Dlatego też w koalicji minimalnie wygrywającej każdy z graczy jest krytycznym członkiem koalicji.

Przez B oznaczono zbiór koalicji blokujących dla N . Zbiór S stanowi koalicję blokującą $S \in B$ jeżeli $S \notin W$ oraz $N \setminus S \notin W$. W konsekwencji koalicja komplementarna do koalicji blokującej również jest koalicją blokującą. Zbiór S stanowi koalicję minimalnie blokującą $S \in MB$, jeżeli żaden właściwy podzbiór S nie należy do B , stąd:

$$MB = \{S \in B \mid \forall \text{ niepustego } T \subseteq S \wedge S \setminus T \notin B\}$$

Liczbę graczy w koalicji (skończonym zbiorze np. S) oznaczamy jako k .

L stanowi rodzinę podzbiorów zbioru N nazywanych koalicjami przegrywającymi. Zbiór S jest koalicją przegrywającą jeżeli $N \setminus S \in W$, a więc gdy koalicja komplementarna do S jest koalicją wygrywającą. Każdy podzbiór właściwy zbioru $S \in L$ stanowi koalicję przegrywającą.

Gra prosta G to para (N, W) , taka że:

- $\emptyset \notin W$, zbiór pusty, w którym nie ma żadnych graczy, nie może stanowić koalicji wygrywającej;

- $N \in W$, zbiór wszystkich graczy stanowi koalicję wygrywającą;

- Jeżeli $S \in W$ oraz $S \subseteq T$ wówczas $T \in W$.

Grę $G = (N, W)$ nazywamy właściwą grą prostą, jeżeli dla każdego $S \subset N$:

$S \in W \implies N \setminus S \notin W$, a więc koalicja komplementarna do koalicji wygrywającej nie może być koalicją wygrywającą. Właściwe gry proste nazywane są również grami głosowania (ang. *voting games*).

Gry ważonego głosowania stanowią podklasę gier głosowania, w której poszczególnym graczom przypisane są określone i niekoniecznie równe wagi głosów. Próg decyzyjny q definiujemy jako minimalną wymaganą liczbę głosów, którą musi zgromadzić koalicja graczy, aby procedowana inicjatywa mogła uzyskać akceptację. Przez w_i oznaczamy wagę głosu gracza i . Gra $(N, w_{i \in N}, q)$ nazywa się grą ważonego głosowania, jeżeli $\sum_{i \in N} w_i \geq q$ oraz $\forall i \in N w_i > 0$, a funkcja charakterystyczna $v(S)$ przyjmuje wartości:

$$v(S) = \begin{cases} 1 & \text{kiedy } \sum_{i \in S} w_i \geq q \\ 0 & \text{kiedy } \sum_{i \in S} w_i < q \end{cases}$$

Gry $G_1 = (N, W_1)$ oraz $G_2 = (N, W_2)$ to dwie gry głosowania o tym samym zbiorze graczy N . Iloczyn gier $G_1 \cap G_2$, definiowany jako $(N, W_1 \cap W_2)$, zawsze będzie stanowił grę głosowania. W przypadku iloczynu dwóch lub większej liczby gier głosowania często liczba koalicji blokujących jest większa, a koalicji wygrywających mniejsza niż dla każdej z tych gier rozpatrywanych z osobna.

Dla gry głosowania bm, k to liczba koalicji minimalnie blokujących o liczbie k członków, z kolei $bm, k(i)$ oznacza liczbę koalicji minimalnie blokujących, składających się z k członków, zawierających gracza i . Struktura blokowania to „ciąg sekwencji $(bm, k(i): i=1, \dots, n)$ gdzie k przyjmuje wartości od k_{min} do k_{max} ”⁶⁴. Jednocześnie kształt struktury blokowania dla danej gry głosowania jest charakteryzowany przez szereg parametrów, a zwłaszcza: wielkość k_{min} oraz k_{max} , liczbę poziomów struktury uwzględnionych w analizie, sposób dystrybucji wartości $bm, k(i)$ na każdym poziomie struktury, stopień jej regularności⁶⁵.

⁶⁴ T. Sozański, *The Blocking Power in Voting Systems*, [w:] M.A. Cichocki, K. Życzkowski (Eds), *Institutional Design and Voting Power in the European Union*, Ashgate, Farnham 2010, s. 84.

⁶⁵ Zob. *Idem*, *The Conception of Blocking Power as a Key to the Understanding of the History of Designing Voting Systems for the EU council*, „Decyzje” 2014, nr 22, s. 15.

ANEKS II

Populacja imigrantów, a zdolność Polski do budowania koalicji blokujących w Radzie Unii Europejskiej

TABELA A1

Koalicje minimalnie blokujące możliwe do utworzenia przez Polskę w Radzie, przy założeniu że inicjatywę Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55% krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo członkowskie	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)	
	<i>bm, k(i)</i>									
	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>
Niemcy	1	51	554	1399	2410	-	-	-	-	-
Francja	0	0	65	828	3032	65	828	3032	-	-
Włochy	0	0	0	274	1585	0	274	1585	274	1585
Hiszpania	0	0	0	0	232	0	0	232	0	232
Polska	1	51	619	2501	7259	65	1102	4849	274	1817
Rumunia	1	29	269	938	2769	65	741	2596	261	1275
Holandia	1	22	234	931	2783	59	659	2536	246	1195
Belgia	0	17	160	840	2389	19	484	1759	122	762
Grecja	0	13	162	796	2390	15	426	1762	97	733
Czechy	0	13	157	811	2415	15	420	1776	95	746
Portugalia	0	13	150	793	2438	14	407	1783	93	726
Szwecja	0	13	155	791	2414	14	416	1779	94	729
Węgry	0	12	138	764	2319	11	396	1678	78	693
Austria	0	12	106	805	2333	10	336	1698	67	678
Bułgaria	0	6	126	591	2390	7	216	1599	37	567
Dania	0	1	154	533	2255	7	166	1469	28	498
Finlandia	0	1	134	560	2240	7	151	1449	28	447
Słowacja	0	1	129	556	2247	7	147	1436	28	434
Irlandia	0	0	122	559	2227	6	135	1421	22	444
Chorwacja	0	0	79	521	1951	3	116	1067	20	284
Litwa	0	0	61	382	1747	1	86	813	16	187
Słowenia	0	0	43	342	1517	0	67	647	12	139
Łotwa	0	0	36	325	1417	0	58	594	11	122
Estonia	0	0	28	234	1156	0	34	461	5	102
Cypr	0	0	19	176	886	0	24	326	4	62
Luksemburg	0	0	9	139	692	0	15	248	4	44
Malta	0	0	5	118	579	0	10	197	2	35
Razem (<i>bm, k</i>)	1	51	619	2501	7259	65	1102	4849	274	1817

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A2

Koalicje minimalnie blokujące możliwe do utworzenia przez Polskę w Radzie przy populacji większej o 2 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55% krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo członkowskie	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	<i>bm, k(i)</i>										
	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>
Niemcy	1	78	555	1373	2265	-	-	-	-	-	-
Francja	0	0	94	933	3006	94	933	3006	-	-	-
Włochy	0	0	5	309	1800	5	309	1800	5	309	1800
Hiszpania	0	0	0	0	343	0	0	343	0	0	343
Polska	1	78	654	2615	7414	99	1242	5149	5	309	2143
Rumunia	1	49	193	946	2725	93	790	2591	5	281	1497
Holandia	1	29	283	970	2739	80	770	2567	5	268	1280
Belgia	0	22	190	778	2536	40	362	2039	5	69	1008
Grecja	0	18	181	795	2499	26	445	1901	1	117	871
Czechy	0	18	178	799	2482	26	438	1899	1	115	871
Portugalia	0	17	175	807	2469	25	433	1885	1	113	838
Szwecja	0	18	175	797	2482	25	441	1904	1	114	854
Węgry	0	14	180	807	2343	18	465	1763	1	95	794
Austria	0	13	161	725	2363	15	414	1744	0	97	689
Bułgaria	0	12	87	812	2262	7	308	1552	0	50	659
Dania	0	7	127	638	2316	7	234	1528	0	38	586
Finlandia	0	6	124	610	2300	7	211	1523	0	34	552
Słowacja	0	6	120	608	2297	7	206	1503	0	33	545
Irlandia	0	4	123	586	2264	7	183	1474	0	28	532
Chorwacja	0	1	94	534	2040	6	119	1361	0	19	422
Litwa	0	0	66	437	1838	5	84	984	0	16	267
Słowenia	0	0	49	368	1579	1	87	724	0	15	178
Łotwa	0	0	41	346	1475	1	73	659	0	13	157
Estonia	0	0	32	250	1216	0	55	493	0	11	106
Cypr	0	0	18	193	943	0	41	343	0	7	71
Luksemburg	0	0	11	146	719	0	28	251	0	6	45
Malta	0	0	8	123	597	0	23	206	0	6	36
Razem (<i>bm, k</i>)	1	78	654	2615	7414	99	1242	5149	5	309	2143

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A3

Partycypacja państw UE w koalicjach minimalnie blokujących możliwych do utworzenia przez Polskę w Radzie – przy populacji większej o 2 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55% krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo UE	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	$\beta_k(i)$					$\beta_k(i)$					
	k=4	k=5	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8
Niemcy	100%	100%	85%	53%	31%	–	–	–	–	–	–
Francja	0%	0%	14%	36%	41%	95%	75%	58%	–	–	–
Włochy	0%	0%	1%	12%	24%	5%	25%	35%	100%	100%	84%
Hiszpania	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	7%	0%	0%	16%
Polska	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Rumunia	100%	63%	30%	36%	37%	94%	64%	50%	100%	91%	70%
Holandia	100%	37%	43%	37%	37%	81%	62%	50%	100%	87%	60%
Belgia	0%	28%	29%	30%	34%	40%	29%	40%	100%	22%	47%
Grecja	0%	23%	28%	30%	34%	26%	36%	37%	20%	38%	41%
Czechy	0%	23%	27%	31%	33%	26%	35%	37%	20%	37%	41%
Portugalia	0%	22%	27%	31%	33%	25%	35%	37%	20%	37%	39%
Szwecja	0%	23%	27%	30%	33%	25%	36%	37%	20%	37%	40%
Węgry	0%	18%	28%	31%	32%	18%	37%	34%	20%	31%	37%
Austria	0%	17%	25%	28%	32%	15%	33%	34%	0%	31%	32%
Bułgaria	0%	15%	13%	31%	31%	7%	25%	30%	0%	16%	31%
Dania	0%	9%	19%	24%	31%	7%	19%	30%	0%	12%	27%
Finlandia	0%	8%	19%	23%	31%	7%	17%	30%	0%	11%	26%
Słowacja	0%	8%	18%	23%	31%	7%	17%	29%	0%	11%	25%
Irlandia	0%	5%	19%	22%	31%	7%	15%	29%	0%	9%	25%
Chorwacja	0%	1%	14%	20%	28%	6%	10%	26%	0%	6%	20%
Litwa	0%	0%	10%	17%	25%	5%	7%	19%	0%	5%	12%
Słowenia	0%	0%	7%	14%	21%	1%	7%	14%	0%	5%	8%
Łotwa	0%	0%	6%	13%	20%	1%	6%	13%	0%	4%	7%
Estonia	0%	0%	5%	10%	16%	0%	4%	10%	0%	4%	5%
Cypr	0%	0%	3%	7%	13%	0%	3%	7%	0%	2%	3%
Luksemburg	0%	0%	2%	6%	10%	0%	2%	5%	0%	2%	2%
Malta	0%	0%	1%	5%	8%	0%	2%	4%	0%	2%	2%
Razem (bm, k)	1	78	654	2615	7414	99	1242	5149	5	309	2143

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A4

Koalicje minimalnie blokujące możliwe do utworzenia przez Polskę w Radzie przy populacji większej o 2,5 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55% krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo członkowskie	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	<i>bm, k(i)</i>										
	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>
Niemcy	1	84	567	1396	2273	-	-	-	-	-	-
Francja	0	0	103	950	2977	103	950	2977	-	-	-
Włochy	0	0	8	283	1940	8	283	1940	8	283	1940
Hiszpania	0	0	0	0	387	0	0	387	0	0	387
Polska	1	84	678	2629	7577	111	1233	5304	8	283	2327
Rumunia	1	52	197	888	2811	103	751	2680	8	254	1599
Holandia	1	32	290	957	2678	87	785	2511	8	241	1337
Belgia	0	23	196	788	2739	43	362	2244	5	74	1138
Grecja	0	19	187	802	2569	31	413	2001	3	88	970
Czechy	0	18	197	792	2534	31	409	1975	3	87	966
Portugalia	0	18	188	797	2534	28	433	1962	1	114	935
Szwecja	0	18	193	779	2547	30	409	1985	3	86	945
Węgry	0	17	170	739	2466	25	398	1858	1	98	858
Austria	0	13	176	761	2378	16	447	1743	0	100	746
Bułgaria	0	13	84	846	2327	7	332	1592	0	53	710
Dania	0	8	123	695	2327	7	252	1549	0	38	638
Finlandia	0	7	127	637	2318	7	227	1541	0	36	589
Słowacja	0	7	123	629	2286	7	221	1523	0	34	582
Irlandia	0	6	114	609	2284	7	199	1468	0	31	527
Chorwacja	0	1	101	531	2099	7	121	1395	0	20	433
Litwa	0	0	72	447	1790	5	90	1004	0	14	296
Słowenia	0	0	50	373	1664	1	84	779	0	12	209
Łotwa	0	0	44	358	1517	1	81	684	0	12	178
Estonia	0	0	31	267	1226	1	51	507	0	8	120
Cypr	0	0	24	190	968	0	41	353	0	7	81
Luksemburg	0	0	15	142	765	0	32	261	0	4	60
Malta	0	0	10	118	635	0	27	209	0	4	45
Razem (<i>bm, k</i>)	1	84	678	2629	7577	111	1233	5304	8	283	2327

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A5

Partycypacja państw UE w koalicjach minimalnie blokujące
 możliwych do utworzenia przez Polskę w Radzie – przy populacji
 większej o 2,5 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę
 Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55% krajów członkowskich,
 w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo UE	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	$\beta_k(i)$					$\beta k(i)$					
	k=4	k=5	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8
Niemcy	100%	100%	84%	53%	30%	-	-	-	-	-	-
Francja	0%	0%	15%	36%	39%	93%	77%	56%	-	-	-
Włochy	0%	0%	1%	11%	26%	7%	23%	37%	100%	100%	83%
Hiszpania	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	7%	0%	0%	17%
Polska	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Rumunia	100%	62%	29%	34%	37%	93%	61%	51%	100%	90%	69%
Holandia	100%	38%	43%	36%	35%	78%	64%	47%	100%	85%	57%
Belgia	0%	27%	29%	30%	36%	39%	29%	42%	63%	26%	49%
Grecja	0%	23%	28%	31%	34%	28%	33%	38%	38%	31%	42%
Czechy	0%	21%	29%	30%	33%	28%	33%	37%	38%	31%	42%
Portugalia	0%	21%	28%	30%	33%	25%	35%	37%	13%	40%	40%
Szwecja	0%	21%	28%	30%	34%	27%	33%	37%	38%	30%	41%
Węgry	0%	20%	25%	28%	33%	23%	32%	35%	13%	35%	37%
Austria	0%	15%	26%	29%	31%	14%	36%	33%	0%	35%	32%
Bułgaria	0%	15%	12%	32%	31%	6%	27%	30%	0%	19%	31%
Dania	0%	10%	18%	26%	31%	6%	20%	29%	0%	13%	27%
Finlandia	0%	8%	19%	24%	31%	6%	18%	29%	0%	13%	25%
Słowacja	0%	8%	18%	24%	30%	6%	18%	29%	0%	12%	25%
Irlandia	0%	7%	17%	23%	30%	6%	16%	28%	0%	11%	23%
Chorwacja	0%	1%	15%	20%	28%	6%	10%	26%	0%	7%	19%
Litwa	0%	0%	11%	17%	24%	5%	7%	19%	0%	5%	13%
Słowenia	0%	0%	7%	14%	22%	1%	7%	15%	0%	4%	9%
Łotwa	0%	0%	6%	14%	20%	1%	7%	13%	0%	4%	8%
Estonia	0%	0%	5%	10%	16%	1%	4%	10%	0%	3%	5%
Cypr	0%	0%	4%	7%	13%	0%	3%	7%	0%	2%	3%
Luksemburg	0%	0%	2%	5%	10%	0%	3%	5%	0%	1%	3%
Malta	0%	0%	1%	4%	8%	0%	2%	4%	0%	1%	2%
Razem (<i>bm, k</i>)	1	84	678	2629	7577	111	1233	5304	8	283	2327

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A6

Koalicje minimalnie blokujące możliwe do utworzenia przez Polskę w Radzie przy populacji większej o 3 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55% krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo członkowskie	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	<i>bm, k(i)</i>										
	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>
Niemcy	1	84	567	1396	2273	-	-	-	-	-	-
Francja	0	0	103	950	2977	103	950	2977	-	-	-
Włochy	0	0	8	283	1940	8	283	1940	8	283	1940
Hiszpania	0	0	0	0	387	0	0	387	0	0	387
Polska	1	84	678	2629	7577	111	1233	5304	8	283	2327
Rumunia	1	52	197	888	2811	103	751	2680	8	254	1599
Holandia	1	32	290	957	2678	87	785	2511	8	241	1337
Belgia	0	23	196	788	2739	43	362	2244	5	74	1138
Grecja	0	19	187	802	2569	31	413	2001	3	88	970
Czechy	0	18	197	792	2534	31	409	1975	3	87	966
Portugalia	0	18	188	797	2534	28	433	1962	1	114	935
Szwecja	0	18	193	779	2547	30	409	1985	3	86	945
Węgry	0	17	170	739	2466	25	398	1858	1	98	858
Austria	0	13	176	761	2378	16	447	1743	0	100	746
Bułgaria	0	13	84	846	2327	7	332	1592	0	53	710
Dania	0	8	123	695	2327	7	252	1549	0	38	638
Finlandia	0	7	127	637	2318	7	227	1541	0	36	589
Słowacja	0	7	123	629	2286	7	221	1523	0	34	582
Irlandia	0	6	114	609	2284	7	199	1468	0	31	527
Chorwacja	0	1	101	531	2099	7	121	1395	0	20	433
Litwa	0	0	72	447	1790	5	90	1004	0	14	296
Słowenia	0	0	50	373	1664	1	84	779	0	12	209
Łotwa	0	0	44	358	1517	1	81	684	0	12	178
Estonia	0	0	31	267	1226	1	51	507	0	8	120
Cypr	0	0	24	190	968	0	41	353	0	7	81
Luksemburg	0	0	15	142	765	0	32	261	0	4	60
Malta	0	0	10	118	635	0	27	209	0	4	45
Razem (<i>bm, k</i>)	1	84	678	2629	7577	111	1233	5304	8	283	2327

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A7

Partycypacja państw UE w koalicjach minimalnie blokujące
 możliwych do utworzenia przez Polskę w Radzie – przy populacji
 większej o 3 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę
 Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55%
 krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo UE	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	$\beta_k(i)$					$\beta k(i)$					
	k=4	k=5	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8
Niemcy	100%	100%	82%	55%	29%	–	–	–	–	–	–
Francja	0%	0%	16%	35%	39%	91%	78%	55%	–	–	–
Włochy	0%	0%	2%	10%	27%	9%	22%	37%	100%	98%	84%
Hiszpania	0%	0%	0%	0%	6%	0%	0%	8%	0%	2%	16%
Polska	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Rumunia	100%	60%	31%	33%	38%	91%	61%	50%	100%	86%	68%
Holandia	100%	40%	41%	32%	35%	80%	60%	46%	100%	79%	57%
Belgia	0%	26%	31%	29%	37%	37%	30%	43%	50%	31%	46%
Grecja	0%	22%	27%	31%	33%	28%	33%	37%	33%	34%	39%
Czechy	0%	21%	29%	30%	33%	28%	33%	37%	33%	33%	39%
Portugalia	0%	21%	27%	30%	34%	27%	33%	37%	33%	31%	39%
Szwecja	0%	21%	28%	30%	33%	27%	33%	37%	33%	32%	40%
Węgry	0%	19%	26%	28%	33%	23%	32%	36%	8%	41%	38%
Austria	0%	16%	26%	29%	31%	13%	39%	33%	8%	34%	33%
Bułgaria	0%	15%	13%	33%	30%	6%	28%	30%	0%	22%	29%
Dania	0%	13%	12%	28%	31%	6%	21%	30%	0%	15%	27%
Finlandia	0%	9%	17%	27%	30%	5%	20%	28%	0%	14%	26%
Słowacja	0%	8%	18%	26%	30%	5%	20%	28%	0%	12%	26%
Irlandia	0%	7%	17%	24%	30%	5%	18%	27%	0%	11%	24%
Chorwacja	0%	1%	17%	19%	28%	5%	12%	25%	0%	7%	20%
Litwa	0%	0%	11%	17%	24%	5%	7%	19%	0%	3%	15%
Słowenia	0%	0%	8%	14%	22%	4%	5%	16%	0%	3%	10%
Łotwa	0%	0%	7%	13%	21%	2%	5%	14%	0%	3%	9%
Estonia	0%	0%	5%	10%	16%	1%	4%	9%	0%	3%	6%
Cypr	0%	0%	4%	7%	13%	1%	3%	7%	0%	2%	4%
Luksemburg	0%	0%	3%	5%	10%	0%	2%	5%	0%	1%	2%
Malta	0%	0%	2%	4%	9%	0%	2%	4%	0%	1%	2%
Razem (<i>bm, k</i>)	1	89	713	2657	7721	128	1208	5491	12	291	2483

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A8

Koalicje minimalnie blokujące możliwe do utworzenia przez Polskę w Radzie przy populacji większej o 3,5 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55% krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo członkowskie	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	<i>bm, k(i)</i>										
	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>
Niemcy	1	100	539	1521	2045	-	-	-	-	-	-
Francja	0	0	132	909	3046	132	909	3046	-	-	-
Włochy	0	0	12	286	2087	12	286	2087	12	286	2087
Hiszpania	0	0	0	5	396	0	5	396	0	5	396
Polska	1	100	683	2721	7574	144	1200	5529	12	291	2483
Rumunia	1	56	223	858	2848	128	723	2734	12	251	1689
Holandia	1	44	238	873	2651	114	711	2498	12	229	1412
Belgia	0	23	246	782	2728	52	375	2319	6	91	1136
Grecja	0	22	201	787	2512	41	384	2034	4	98	973
Czechy	0	21	205	788	2518	41	375	2047	4	96	974
Portugalia	0	21	195	796	2534	39	380	2027	4	91	970
Szwecja	0	21	198	814	2539	39	386	2060	4	92	988
Węgry	0	18	190	812	2558	29	431	1998	1	118	940
Austria	0	16	179	751	2425	25	408	1837	1	100	826
Bulgaria	0	14	96	883	2227	10	349	1639	0	65	721
Dania	0	12	95	757	2282	8	272	1646	0	43	680
Finlandia	0	12	87	728	2291	8	249	1592	0	40	642
Słowacja	0	11	91	728	2308	8	241	1590	0	36	654
Irlandia	0	7	117	683	2200	7	232	1475	0	33	607
Chorwacja	0	2	112	531	2142	7	150	1375	0	20	491
Litwa	0	0	76	480	1883	6	86	1170	0	10	376
Słowenia	0	0	55	401	1641	5	65	887	0	10	256
Łotwa	0	0	50	355	1574	5	54	807	0	10	218
Estonia	0	0	32	288	1273	1	53	566	0	8	149
Cypr	0	0	19	219	953	1	34	381	0	6	87
Luksemburg	0	0	14	160	741	1	24	272	0	4	61
Malta	0	0	13	131	616	1	18	220	0	4	48
Razem (<i>bm, k</i>)	1	100	683	2721	7574	144	1200	5529	12	291	2483

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A9

Partycypacja państw UE w koalicjach minimalnie blokujące
 możliwych do utworzenia przez Polskę w Radzie – przy populacji
 większej o 3 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę
 Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55%
 krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo UE	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	$\beta_k(i)$					$\beta_k(i)$					
	k=4	k=5	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8
Niemcy	100%	100%	78,9%	56%	27%	-	-	-	-	-	-
Francja	0%	0%	19,3%	33%	40%	92%	76%	55%	-	-	-
Włochy	0%	0%	1,8%	11%	28%	8%	24%	38%	100%	98%	84%
Hiszpania	0%	0%	0%	0%	5%	0%	0%	7%	0%	2%	16%
Polska	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Rumunia	100%	56%	33%	32%	38%	89%	60%	49%	100%	86%	68%
Holandia	100%	44%	35%	32%	35%	79%	59%	45%	100%	79%	57%
Belgia	0%	23%	36%	29%	36%	36%	31%	42%	50%	31%	46%
Grecja	0%	22%	29%	29%	33%	28%	32%	37%	33%	34%	39%
Czechy	0%	21%	30%	29%	33%	28%	31%	37%	33%	33%	39%
Portugalia	0%	21%	29%	29%	33%	27%	32%	37%	33%	31%	39%
Szwecja	0%	21%	29%	30%	34%	27%	32%	37%	33%	32%	40%
Węgry	0%	18%	28%	30%	34%	20%	36%	36%	8%	41%	38%
Austria	0%	16%	26%	28%	32%	17%	34%	33%	8%	34%	33%
Bułgaria	0%	14%	14%	32%	29%	7%	29%	30%	0%	22%	29%
Dania	0%	12%	14%	28%	30%	6%	23%	30%	0%	15%	27%
Finlandia	0%	12%	13%	27%	30%	6%	21%	29%	0%	14%	26%
Słowacja	0%	11%	13%	27%	30%	6%	20%	29%	0%	12%	26%
Irlandia	0%	7%	17%	25%	29%	5%	19%	27%	0%	11%	24%
Chorwacja	0%	2%	16%	20%	28%	5%	13%	25%	0%	7%	20%
Litwa	0%	0%	11%	18%	25%	4%	7%	21%	0%	3%	15%
Słowenia	0%	0%	8%	15%	22%	3%	5%	16%	0%	3%	10%
Łotwa	0%	0%	7%	13%	21%	3%	5%	15%	0%	3%	9%
Estonia	0%	0%	5%	11%	17%	1%	4%	10%	0%	3%	6%
Cypr	0%	0%	3%	8%	13%	1%	3%	7%	0%	2%	4%
Luksemburg	0%	0%	2%	6%	10%	1%	2%	5%	0%	1%	2%
Malta	0%	0%	2%	5%	8%	1%	2%	4%	0%	1%	2%
Razem (<i>bm, k</i>)	1	100	683	2721	7574	144	1200	5529	12	291	2483

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A10

Koalicje minimalnie blokujące możliwe do utworzenia przez Polskę w Radzie przy populacji większej o 4 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55% krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo członkowskie	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	<i>bm, k(i)</i>										
	<i>k=4</i>	<i>k=5</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>	<i>k=6</i>	<i>k=7</i>	<i>k=8</i>
Niemcy	1	110	563	1478	2027	-	-	-	-	-	-
Francja	0	0	133	951	3110	133	951	3110	-	-	-
Włochy	0	0	17	295	2341	17	295	2341	17	295	2341
Hiszpania	0	0	0	6	453	0	6	453	0	6	453
Polska	1	110	713	2730	7931	150	1252	5904	17	301	2794
Rumunia	1	62	217	894	2930	135	761	2849	17	258	1784
Holandia	1	48	229	853	2848	119	702	2711	17	206	1613
Belgia	0	25	264	788	2728	51	434	2343	6	123	1168
Grecja	0	23	228	757	2773	44	391	2283	6	93	1160
Czechy	0	23	219	785	2713	41	410	2244	5	105	1134
Portugalia	0	22	213	772	2629	41	386	2145	5	100	1085
Szwecja	0	22	215	787	2658	41	391	2176	5	101	1098
Węgry	0	19	204	835	2611	33	415	2092	5	84	1042
Austria	0	18	172	798	2658	26	413	2069	2	103	1006
Bułgaria	0	14	120	849	2285	10	383	1703	0	81	765
Dania	0	13	98	749	2448	8	289	1747	0	52	770
Finlandia	0	12	99	734	2403	8	263	1715	0	46	741
Słowacja	0	12	98	727	2377	8	258	1692	0	45	732
Irlandia	0	10	99	710	2260	7	238	1567	0	39	653
Chorwacja	0	6	98	561	2243	7	177	1408	0	30	518
Litwa	0	1	80	474	1930	6	94	1219	0	12	412
Słowenia	0	0	62	391	1725	5	67	960	0	7	319
Łotwa	0	0	55	369	1623	5	58	883	0	5	288
Estonia	0	0	35	295	1308	2	47	635	0	5	195
Cypr	0	0	22	214	999	1	34	426	0	4	123
Luksemburg	0	0	14	167	780	1	27	310	0	3	89
Malta	0	0	11	141	657	1	22	247	0	3	69
Razem (<i>bm, k</i>)	1	110	713	2730	7931	150	1252	5904	17	301	2794

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A11

Partycypacja państw UE w koalicjach minimalnie blokujące
 możliwych do utworzenia przez Polskę w Radzie – przy populacji
 większej o 4 mln osób oraz założeniu, że inicjatywę
 Komisji Europejskiej popiera co najmniej 55%
 krajów członkowskich, w tym nie mniej niż trzy duże państwa UE

Państwo UE	UE 27 po brexicie					UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)			UE 27 po brexicie (Niemcy popierają inicjatywę)		
	$\beta_k(i)$					$\beta k(i)$					
	k=4	k=5	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8	k=6	k=7	k=8
Niemcy	100%	100%	79%	54%	26%	-	-	-	-	-	-
Francja	0%	0%	19%	35%	39%	89%	76%	53%	-	-	-
Włochy	0%	0%	2%	11%	30%	11%	24%	40%	100%	98%	84%
Hiszpania	0%	0%	0%	0%	6%	0%	0%	8%	0%	2%	16%
Polska	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Rumunia	100%	56%	30%	33%	37%	90%	61%	48%	100%	86%	64%
Holandia	100%	44%	32%	31%	36%	79%	56%	46%	100%	68%	58%
Belgia	0%	23%	37%	29%	34%	34%	35%	40%	35%	41%	42%
Grecja	0%	21%	32%	28%	35%	29%	31%	39%	35%	31%	42%
Czechy	0%	21%	31%	29%	34%	27%	33%	38%	29%	35%	41%
Portugalia	0%	20%	30%	28%	33%	27%	31%	36%	29%	33%	39%
Szwecja	0%	20%	30%	29%	34%	27%	31%	37%	29%	34%	39%
Węgry	0%	17%	29%	31%	33%	22%	33%	35%	29%	28%	37%
Austria	0%	16%	24%	29%	34%	17%	33%	35%	12%	34%	36%
Bułgaria	0%	13%	17%	31%	29%	7%	31%	29%	0%	27%	27%
Dania	0%	12%	14%	27%	31%	5%	23%	30%	0%	17%	28%
Finlandia	0%	11%	14%	27%	30%	5%	21%	29%	0%	15%	27%
Słowacja	0%	11%	14%	27%	30%	5%	21%	29%	0%	15%	26%
Irlandia	0%	9%	14%	26%	28%	5%	19%	27%	0%	13%	23%
Chorwacja	0%	5%	14%	21%	28%	5%	14%	24%	0%	10%	19%
Litwa	0%	1%	11%	17%	24%	4%	8%	21%	0%	4%	15%
Słowenia	0%	0%	9%	14%	22%	3%	5%	16%	0%	2%	11%
Łotwa	0%	0%	8%	14%	20%	3%	5%	15%	0%	2%	10%
Estonia	0%	0%	5%	11%	16%	1%	4%	11%	0%	2%	7%
Cypr	0%	0%	3%	8%	13%	1%	3%	7%	0%	1%	4%
Luksemburg	0%	0%	2%	6%	10%	1%	2%	5%	0%	1%	3%
Malta	0%	0%	2%	5%	8%	1%	2%	4%	0%	1%	2%
Razem (bm, k)	1	110	713	2730	7931	150	1252	5904	17	301	2794

Źródło: Opracowanie własne.

TABELA A12
Kody nazw państw członkowskich Unii Europejskiej

Austria	(AT)	Estonia	(EE)	Łotwa	(LV)	Rumunia	(RO)
Belgia	(BE)	Finlandia	(FI)	Luksemburg	(LU)	Słowacja	(SK)
Bułgaria	(BG)	Francja	(FR)	Malta	(MT)	Słowenia	(SI)
Chorwacja	(HR)	Grecja	(EL)	Niderlandy	(NL)	Szwecja	(SE)
Cypr	(CY)	Hiszpania	(ES)	Niemcy	(DE)	Węgry	(HU)
Czechy	(CZ)	Irlandia	(IE)	Polska	(PL)	Włochy	(IT)
Dania	(DK)	Litwa	(LT)	Portugalia	(PT)		

Źródło: Eurostat, [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:European_Union_\(EU\)/pl](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:European_Union_(EU)/pl) [dostęp: 06.03.2023].